

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (druhá komora)

z 11. decembra 2013 *

„Arbitrážna doložka — Šiesty rámcový program v oblasti výskumu, technologického rozvoja a demonštračných činností prispievajúcich k vytvoreniu európskeho výskumného priestoru a k inovácii (2002 až 2006) — Zmluvy Dicoems a Cocoon — Nesúlad časti uplatnených výdavkov so zmluvnými požiadavkami — Ukončenie zmlúv — Vrátenie časti vyplatených súm — Náhrada škody — Protinávrh — Mimozmluvná zodpovednosť — Bezodôvodné obohatenie — Žaloba o neplatnosť — Akt, ktorý nie je možné napadnúť žalobou — Akt prijatý čisto v zmluvnom rámci, od ktorého je neoddeliteľný — Oznámenie o dlhu — Nepripustnosť“

Vo veci T-116/11,

Európska agentúra pre lieky (EMA), so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: A. Franchi a L. Picciano, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: S. Delaude a F. Moro, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci D. Gullo, advokát,

žalovanej,

ktorej predmetom je jednak hlavný návrh, ktorý smeruje po prvé k náhrade nákladov vynaložených pri plnení zmluvy č. 507126 zo 7. decembra 2003 o projekte Cocoon a zmluvy č. 507760 z 19. decembra 2003 o projekte Dicoems, ktoré boli uzavreté medzi Komisiou a žalobkyňou, po druhé k tomu, aby bolo rozhodnutie Komisie o ukončení týchto zmlúv vyhlásené za protiprávne, po tretie k zrušeniu príslušného oznámenia o dlhu a po štvrté k vyplateniu náhrady za vzniknutú škodu, a jednak subsidiárny návrh založený na mimozmluvnej zodpovednosti Komisie,

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá komora),

v zložení: predseda komory N. J. Forwood, sudcovia F. Dehousse (spravodajca) a J. Schwarcz,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. februára 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

Rozsudok

Právny rámec

1. Zmluvný rámec

- 1 Článok 166 ods. 1 ES stanovuje prijatie viacročného rámcového programu, ktorý vymedzuje všetky činnosti Únie v oblasti výskumu a technologického rozvoja.
- 2 V rámci šiesteho rámcového programu prijatého rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1513/2002/ES z 27. júna 2002, ktoré sa týka šiesteho rámcového programu Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností prispievajúcich k vytvoreniu Európskeho výskumného priestoru a k inovácii (2002 až 2006) (Ú. v. ES L 232, s. 1; Mim. vyd. 13/029, s. 576), bola 7. decembra 2003 uzatvorená zmluva č. 507126 o projekte Cocoon (ďalej len „zmluva Cocoon“) a 19. decembra 2003 zmluva č. 507760 o projekte Dicoems (ďalej len „zmluva Dicoems“) medzi Komisiou Európskych spoločenstiev na jednej strane a koordinátormi a účastníkmi projektov, medzi ktoré patrí aj žalobkyňa, Európska agentúra pre lieky (EMA) na druhej strane.
- 3 Žalobkyňa a ďalšie vybrané subjekty sa na výskumných projektoch zúčastnili v rámci konzorcií, ktoré boli zriadené v súlade s ustanoveniami zmlúv Cocoon a Dicoems a zložené z koordinátora povereného osobitnými administratívnymi a riadiacimi úlohami a z ostatných účastníkov projektu.
- 4 Článok 5 zmluvy Cocoon stanovuje maximálny finančný príspevok Únie vo výške 6,7 milióna eur. Táto zmluva, ktorá bola uzavretá celkovo na 42 mesiacov, v článku 6 stanovuje, že projekt je rozdelený na štyri sledované obdobia. Z tohto ustanovenia a z tlačív C priložených k žalobe vyplýva, že prvé obdobie trvá od 1. januára do 31. decembra 2004, druhé od 2. januára do 31. decembra 2005, tretie od 1. januára do 31. decembra 2006 a štvrté od 1. januára do 30. júna 2007.
- 5 Článok 5 zmluvy Dicoems stanovuje maximálny finančný príspevok Únie vo výške 2 miliónov eur. Táto zmluva je uzatvorená celkovo na 30 mesiacov, ktoré sú podľa článku 6 uvedenej zmluvy rozdelené na tri sledované obdobia. Z tohto ustanovenia a z tlačív C priložených k žalobe vyplýva, že prvé obdobie trvá od 1. januára do 30. júna 2004, druhé od 1. júla 2004 do 30. júna 2005 a tretie od 1. júla 2005 do 30. júna 2006.
- 6 Podľa článku 7 oboch týchto zmlúv konzorciá zašlú Komisii v danej lehote za každé sledované obdobie správy o vykonanej činnosti, vývoji projektov a používaní zdrojov, ako aj „tlačivo C–Financial Statement“ vyhotovené a predložené každým zmluvným partnerom, týkajúce sa nákladov, ktoré znášali pri plnení zmlúv a ktorých náhradu požadujú.
- 7 Mechanizmus preddavkového financovania je upravený pre oba projekty a pravidlá pre poskytovanie finančných príspevkov sú upravené najmä v článku 8 zmluvy Cocoon a v článku 8 zmluvy Dicoems. Podľa článku 8 ods. 2 písm. d) predmetných zmlúv sa bude každá platba, ktorá sa uskutoční na konci sledovaného obdobia, ku ktorej sa priloží osvedčenie o audite, považovať za konečnú platbu s výhradou výsledkov auditu alebo kontroly, ktoré možno vykonať na základe bodu II.29 všeobecných podmienok uvedených v prílohe II týchto zmlúv (ďalej len „všeobecné podmienky“).
- 8 Podľa článku 12 zmluvy Cocoon a zmluvy Dicoems sa na ne uplatňuje belgické právo.
- 9 Článok 13 uvedených zmlúv obsahuje arbitrážnu doložku, ktorá spresňuje, že výhradnú právomoc rozhodovať o sporoch medzi Komisiou a zmluvnými partnermi, pokiaľ ide o platnosť, uplatňovanie a výklad uvedených zmlúv, má Všeobecný súd.

- 10 Všeobecné podmienky, ktoré sú podľa článku 14 každej zo zmlúv ich neoddeliteľnou súčasťou, obsahujú prvú časť, ktorá sa týka najmä realizácie predmetných projektov, ukončenia zmlúv a zodpovednosti (body II.2 až II.18), druhú časť týkajúcu sa podmienok financovania a kontrol, auditov, náhrad a sankcií (body II.19 až II.31) a tretiu časť týkajúcu sa práv duševného vlastníctva (body II.32 až II.36).
- 11 Bod II.6 všeobecných podmienok stanovuje, že subdodávky možno využiť iba v prípade druhoradých služieb, ktoré netvoria jadro projektu. Náklady súvisiace so zmluvou o subdodávke sa uhradia len v prípade splnenia určitých podmienok.
- 12 Bod II.7 ods. 1 všeobecných podmienok stanovuje, že správy sa prekladajú Komisii do 45 dní nasledujúcich po skončení relevantných období. Bod II.7 ods. 2 spresňuje, že konzorcium predloží za každé sledované obdobie správy stanovené v zmluvách (najmä správy o činnosti a riadení), najmä vrátane tlačív C finančných výkazov, ktoré zmluvní partneri predložili za každé obdobie.
- 13 Bod II.8 ods. 3 všeobecných podmienok stanovuje, že Komisia sa zaväzuje posúdiť predložené správy do 45 dní od ich doručenia. Ak sa Komisia v tejto lehote k správam nevyjadrí, neznamená to, že ich schvaľuje. Komisia môže odmietnuť schváliť tieto správy aj po dátume splatnosti, ktorý je stanovený v zmluve. Bod II.8 ods. 4 stanovuje, že schválenie správ znamená, že sú vyňaté z auditov a kontrol, ktoré sú vykonávané v súlade s bodom II.29.
- 14 Bod II.16 všeobecných podmienok opisuje situácie, v ktorých môže byť účasť zmluvného partnera ukončená.
- 15 Bod II.16 ods. 1 všeobecných podmienok stanovuje, že ak si zmluvný partner nesplní svoje zmluvné povinnosti, Komisia uloží konzorciu povinnosť, aby najneskôr do 30 dní našlo vhodné riešenie, a v prípade, že sa v tejto lehote vhodné riešenie nenájde, Komisia účasť dotknutého zmluvného partnera ukončí.
- 16 Bod II.16 ods. 2 všeobecných podmienok stanovuje, že Komisia môže okamžite ukončiť účasť zmluvného partnera:
- „a) ak sa zmluvný partner pri plnení zmluvy dopustil úmyselne alebo z nebanlivosti ‚nezrovnalosti‘;
 - b) pokiaľ zmluvný partner nedodrжал základné etické zásady uvedené v pravidlách účasti [rules for participation]“.
- 17 Bod II.1 ods. 11 všeobecných podmienok definuje pojem „nezrovnalosť“ tak, že znamená „akékoľvek nedodržanie ustanovenia práva Spoločenstva alebo porušenie zmluvnej povinnosti vyplývajúce z konania alebo opomenutia, ktorého sa dopustil zmluvný partner a ktoré poškodzuje alebo môže poškodiť všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev alebo nimi spravované rozpočty ako neopodstatnená výdavková položka“.
- 18 Bod II.16 ods. 8 všeobecných podmienok stanovuje, že ak konzorcium pokračuje v projekte, Komisia vydá voči zmluvnému partnerovi, ktorý si neplní povinnosti, inkasný príkaz (recovery order) alebo ho požiada, pričom kópiu tejto žiadosti zašle konzorciu, aby v lehote 30 dní previedol na konzorcium sumu, ktorú dlhuje Komisii. Ak si zmluvný partner svoju povinnosť nesplní, Komisia vydá inkasný príkaz na vymáhanie všetkých súm, ktoré Komisii dlhuje. Niektoré ustanovenia zmluvy (najmä body II.29, II.30 a II.31 týkajúce sa kontrol, auditu a náhrad) sa budú uplatňovať na zmluvného partnera, ktorý si neplní povinnosti, aj po skončení jeho účasti a na zmluvných partnerov v prípade ukončenia zmluvy.

19 Bod II.19 ods. 1 všeobecných podmienok definuje výdavky oprávnené na financovanie a stanovuje:

„Oprávnené výdavky vynaložené na realizáciu projektu musia spĺňať tieto podmienky:

- a) musia byť reálne, hospodársky racionálne a nevyhnutné na realizáciu projektu;
- b) musia byť stanovené v súlade s obvyklými účtovnými zásadami jednotlivého zmluvného partnera;
- c) musia byť vynaložené počas doby projektu, ktorá je definovaná v článku 4 ods. 2...;
- d) musia byť zaznamenané v účtovníctve zmluvného partnera, ktorý ich vynaložil, najneskôr ku dňu vyhotovenia osvedčenia o audite stanoveného v článku II.26. Účtovné postupy použité na zaznamenanie výdavkov a príjmov musia rešpektovať účtovné pravidlá štátu, v ktorom má zmluvný partner sídlo, ako aj umožniť priamu zhodu medzi výdavkami a príjmami, ktoré vznikli pri realizácii projektu a všetkými výkazmi o celkovej činnosti zmluvného partnera...”

20 Bod II.19 ods. 2 písm. a) až h) všeobecných podmienok uvádza osem kategórií neoprávnených nákladov. Bod II.19 ods. 2 písm. i) dodáva, že neoprávnené sú všetky náklady, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené v odseku 1.

21 Body II.20 a II.21 všeobecných podmienok definujú dva druhy nákladov, ktoré sú za podmienok stanovených v bode II.19 oprávnené, a to po prvé priame náklady, ktoré bezprostredne súvisia s projektmi, a po druhé nepriame náklady, ktoré s projektmi priamo nesúvisia, avšak môžu byť identifikované a odôvodnené účtovným systémom zmluvného partnera ako náklady vzniknuté v súvislosti s priamymi nákladmi.

22 Na účely vykazovania nákladov vzniknutých pri realizácii projektov a plnení zodpovedajúcich zmlúv stanovuje bod II.22 všeobecných podmienok tri modely vykazovania nákladov (cost reporting models), medzi ktoré patrí model dodatočných nákladov (additional cost model), ktorý môžu použiť nepodnikateľské subjekty, neziskové združenia verejného alebo súkromného práva alebo medzinárodné organizácie, ktoré nemajú účtovný systém, ktorý by umožňoval rozlišovať podiel (priamych a nepriamych) nákladov, ktoré im pri realizácii projektov vznikajú.

23 Bod II.20 ods. 2 všeobecných podmienok stanovuje, že zmluvní partneri, ktorí používajú vzor dodatočných nákladov, môžu v súvislosti s projektom vykazovať len dodatočné priame náklady súvisiace s ich opakujúcimi sa nákladmi. Tiež stanovuje:

„Priame personálne náklady sa obmedzujú na skutočné náklady na zamestnancov pridelených na prácu na projekte, ak zmluvný partner s týmito zamestnancami uzavrel:

pracovnú zmluvu na dobu určitú na účely vykonávania práce na projektoch v oblasti výskumu a technologického rozvoja Spoločenstva,

pracovnú zmluvu na dobu určitú na účely dokončenia doktorandského štúdia,

pracovnú zmluvu, ktorá v plnom rozsahu alebo sčasti závisí od externého financovania, ktoré dopĺňa bežné opakujúce sa financovanie uskutočňované zmluvným partnerom. V tomto prípade sa musia z nákladov na túto zmluvu vylúčiť všetky náklady znášané bežným opakujúcim sa financovaním“.

24 Bod II.26 všeobecných podmienok stanovuje vyhotovenie osvedčení o audite externým audítorom. Toto ustanovenie *in fine* stanovuje, že skutočnosť, že osvedčenie vyhotovia externí audítori nijako neobmedzuje zodpovednosť zmluvných strán vyplývajúcu zo zmluvy, ani práva, ktoré Európskej únii priznáva bod II.29 všeobecných podmienok.

- 25 Z bodu II.27 všeobecných podmienok vyplýva, že preddavky poskytnuté koordinátorovi na účet konzorcia zostávajú vo vlastníctve Únie.
- 26 Bod II.28 ods. 1 všeobecných podmienok stanovuje, že s výhradou kontrol a auditov sa výška záverečnej platby, ktorá sa zaplatí zmluvnému partnerovi, stanoví na základe správ stanovených v bode II.7, ktoré Komisia schválila.
- 27 Bod II.29 všeobecných podmienok sa týka kontrol a auditov, ktorým môžu podliehať zmluvní partneri. Stanovuje:
- „1. Komisia môže kedykoľvek počas trvania zmluvy a až do piatich rokov po skončení projektu, dať podnet k vykonaniu auditov, ktoré uskutočnia buď vedeckí alebo technickí kontrolóri, alebo externí audítori či prípadne samotné služby Komisie, medzi ktoré patrí OLAF. Takéto audity sa môžu týkať vedeckých, finančných, technologických alebo ďalších aspektov (vrátane zásad účtovníctva a riadenia) súvisiacich s riadnym vykonaním projektu a zmlúv. Všetky tieto audity sa musia uskutočniť v súlade so zásadou dôvernosti. Všetky prípadné dlhy voči Komisii, ktoré sa zistia na základe záverov týchto auditov, možno v súlade s článkom II.31 vymáhať.
- ...
2. Zmluvní partneri sú povinní sprístupniť Komisii všetky podrobné údaje, ktoré od nich Komisia môže požadovať, aby overila, či sa zmluva správne spravuje a plní.
3. Zmluvní partneri sú povinní uchovávať originál alebo vo výnimočných náležitých odôvodnených prípadoch overené kópie všetkých dokumentov týkajúcich sa zmluvy, a to päť rokov od ukončenia projektu. Tieto dokumenty sa musia Komisii poskytnúť, ak o ne požiada počas vykonávania akéhokoľvek auditu stanoveného v zmluve.
- ...“
- 28 Bod II.31 ods. 1 všeobecných podmienok stanovuje, že Komisia môže vymáhať sumy, ktoré boli neoprávnene vyplatené zmluvným partnerom, alebo sumy, ktorých vrátenie je podľa zmluvy odôvodnené. Bod II.31 ods. 5 stanovuje, že na základe článku 256 ES môže Komisia prijať rozhodnutie ukladajúce peňažný záväzok, ktoré predstavuje exekučný titul, iným osobám, než sú štáty.
- 29 Bod II.32 všeobecných podmienok stanovuje, že know-how („knowledge“) definované v bode II.1 ods. 14 uvedených všeobecných podmienok tak, že sa týka výsledkov predmetných projektov, ako aj s nimi spojených práv, je vlastníctvom zmluvných partnerov Komisie, ktorí prispeli k jeho získaniu.

2. Belgické právo

- 30 Článok 1134 belgického občianskeho zákonníka stanovuje, že „zmluvy uzatvorené v súlade so zákonom majú medzi zmluvnými stranami silu zákona“ (prvý odsek) a „môžu byť zrušené len na základe ich vzájomnej dohody alebo z dôvodov, ktoré pripúšťa zákon“ (druhý odsek).
- 31 Článok 1134 tretí odsek stanovuje, že zmluvy sa musia plniť v dobrej viere. Článok 1135 toho istého zákonníku stanovuje, že „zmluvy sú záväzné nielen vo vzťahu k ich doslovnému zneniu, ale tiež vo vzťahu k všetkým následkom, ktoré z nich s ohľadom na ich povahu vyplývajú na základe spravodlivosti, zvyklostí a právnych predpisov“, a vyjadruje teda tiež zásadu plnenia zmlúv v dobrej viere.

- 32 V prípade, ak vznikne spor v súvislosti s plnením zmluvy, dôkazné bremeno je upravené ustanoveniami článku 1315 belgického občianskeho zákonníka, podľa ktorého:

„Kto sa domáha vykonania určitej povinnosti, musí ju preukázať.

Naopak ten, kto tvrdí, že nijakú povinnosť nemá, musí preukázať vykonanie platby alebo uviesť skutočnosť, ktorá spôsobila zánik jeho povinnosti.“

- 33 Článok 1341 belgického občianskeho zákonníka v súvislosti s dokazovaním stanovuje, že „všetky úkony týkajúce sa záležitostí presahujúcich sumu alebo hodnotu 375 eur, vrátane dobrovoľných úschov, musia mať formu notárskeho zápisu alebo musia byť vlastnoručne podpísané“. Spresňuje, že „sa nepripúšťa nijaká svedecká výpoveď proti obsahu úkonov ani nad jeho rámec, a to ani v súvislosti s tým, čo bolo skôr údajne uvedené počas úkonov alebo po nich, aj keď ide o sumu alebo hodnotu nižšiu než 375 eur“. Dodáva:

„Tým nie sú dotknuté ustanovenia právnych predpisov v oblasti obchodu.“

- 34 Článok 1347 uvedeného zákonníka stanovuje:

„Z vyššie uvedených pravidiel existuje výnimka v prípade, ak existuje neúplný písomný dôkaz.

Nazýva sa tak akákoľvek písomná listina pochádzajúca od osoby, proti ktorej je žaloba podaná, alebo od osoby, ktorá ju zastupuje a ktorá preukazuje pravdepodobnosť uvádzanej skutočnosti.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 35 Žalobkyňa je neziskové združenie založené podľa belgického práva so sídlom v Bruseli (Belgicko).
- 36 Uvádza, že sa na projekte Dicoems podieľala sumou 166 410,50 eura a na projekte Cocoon sumou 260 756,53 eura, teda celkovou sumou vo výške 427 167,03 eura. Tvrdí, že prijala sumu 176 167,87 eura, a že je tak v rámci týchto dvoch projektov stále veriteľkou pohľadávky vo výške 250 999,16 eura.
- 37 Koordinátor bol v dôsledku svojho pochybenia v rámci zmluvy Dicoems nahradený žalobkyňou s účinnosťou od 19. januára 2007. V rámci zmluvy Cocoon bol koordinátor, ktorý bol vymazaný z obchodného registra, nahradený iným subjektom.
- 38 Listom z 12. februára 2009 Komisia informovala žalobkyňu, že sa rozhodla podrobiť ju auditu podľa bodu II.29 všeobecných podmienok, aby sa overilo, či sa zmluvy Dicoems a Cocoon z účtovného a finančného hľadiska správne plnia. Audit sa konal 3. a 4. marca a 7. apríla 2009.
- 39 Listom z 19. mája 2009 Komisia zaslala žalobkyni návrh správy z auditu (ďalej len „návrh správy z auditu“) a vyzvala ju, aby v lehote 30 dní od doručenia tohto návrhu predložila svoje pripomienky.
- 40 Listom z 18. júna 2009 žalobkyňa požiadala Komisiu, aby jej predĺžila lehotu na predloženie vyššie uvedených pripomienok o štyri mesiace, pričom sa odvolala najmä na to, že sa v roku 2004 presťahovala, a že potrebuje vykonať úplné preskúmanie relevantnej dokumentácie, ako aj vyhľadať príslušné a/alebo chýbajúce dokumenty.
- 41 Listom z 23. júna 2009 Komisia predĺžila žalobkyni lehotu na predloženie jej pripomienok o ďalších 30 dní, pričom jej vysvetlila, že ňou pôvodne požadované štvormesačné predĺženie bolo neopodstatnené, lebo podľa bodu II.29 ods. 3 všeobecných podmienok boli zmluvní partneri povinní uchovávať si

originály (alebo v niektorých prípadoch overené kópie) všetkých dokumentov týkajúcich sa zmlúv až päť rokov po skončení projektov a že podľa toto istého ustanovenia tieto dokumenty sa mali Komisii poskytnúť, ak o ne v rámci prípadného auditu požiada.

- 42 Komisia tiež spresnila, že v súlade s ustanoveniami bodu II.19 ods. 1 písm. d) všeobecných podmienok by oprávnené náklady vzniknuté pri realizácii projektov mali byť zaznamenané v účtovných dokumentoch zmluvného partnera najneskôr ku dňu vyhotovenia osvedčenia o audite uvedeného v bode II.26 uvedených všeobecných podmienok. Komisia teda zdôraznila, že v skutočnosti by žalobkyňa mala mať k dispozícii celú dokumentáciu týkajúcu sa vynaložených nákladov už v deň, keď došlo k uskutočneniu auditu v jej priestoroch.
- 43 V e-mailoch z 3. a 6. júla 2009 žalobkyňa uviedla, že dokumenty sú v Taliansku a že v prípade zmluvy Cocoon treba požiadať o povolenie súd. Požiadala Komisiu, aby jej poskytla kópie zmlúv Dicoems a Cocoon, vrátane úplného opisu príslušných projektov a povinností zmluvných partnerov, ako aj kópie výkazov o nákladoch predložených koordinátormi projektu s vysvetlením, že si chce overiť, že dokumentáciu, ktorú má Komisia k dispozícii, zodpovedá dokumentácii, ktorú predložila.
- 44 E-mailom z 10. júla 2009 Komisia zaslala žalobkyni kópie zmlúv s ich príloh, ako aj kópiu finančnej dokumentácie doručenej žalobkyňou.
- 45 Listom z 19. augusta 2009 žalobkyňa zaslala Komisii svoje pripomienky k návrhu správy z auditu, ako aj k dokumentom.
- 46 Dňa 30. septembra 2009 Komisia informovala žalobkyňu o ukončení auditu a predložila jej záverečnú správu z auditu (ďalej len „záverečná správa z auditu“).
- 47 V rámci záverečnej správy z auditu Komisia zastávala názor, že žalobkyňa pri plnení zmlúv Dicoems a Cocoon porušila zmluvné ustanovenia a dopustila sa vážnych pochybení v zmysle bodu II.1 ods. 11 všeobecných podmienok. Predovšetkým poukázala na nedohľadateľnosť nákladov, ktorých náhradu žalobkyňa požadovala, v jej účtovníctve, na neexistenciu originálov (alebo overených kópií, pokiaľ boli prípustné) dokumentov týkajúcich sa plnenia zmlúv, na skutočnosť, že niektoré náklady, ktorých náhradu žalobkyňa požadovala, neboli skutočné a nezodpovedali podporným dokumentom o projektoch, na skutočnosť, že žalobkyňa tým, že podpísala finančnú dokumentáciu, ktorá bola predložená Komisii, osvedčila okolnosti, ktoré nezodpovedali realite, čo sa týka vzniknutých nákladov a súvisiacich dokladov, a na skutočnosť, že zmluvy o subdodávkach boli uzavreté v rozpore so zmluvnými ustanoveniami. Zastávala teda názor, že zo sumy 329 140,69 eura požadovanej na úhradu oprávnených nákladov sa musí zamietnuť suma 315 739,99 eura a dospela k záveru o potrebe ukončiť účasť žalobkyne na projektoch v súlade s bodom II.16 všeobecných podmienok.
- 48 Dňa 3. decembra 2009 sa konalo stretnutie medzi žalobkyňou a Komisiou.
- 49 E-mailom z 11. januára 2010 Komisia odpovedala na tvrdenia žalobkyne a oznámila jej, že skutočnosť, že nedodržala finančné a účtovné ustanovenia upravujúce projekty Dicoems a Cocoon, ju nemohla v nijakom prípade zbaviť zodpovednosti za nezrovnalosti, ktorých sa dopustila.
- 50 Listom z 20. januára 2010 Komisia informovala žalobkyňu o tom, že chce ukončiť jej účasť na projektoch Dicoems a Cocoon na základe bodu II.16 ods. 2 všeobecných podmienok, a teda požiadať o vrátenie všetkých neoprávnene získaných súm v celkovej výške 165 302,15 eura, teda sumu 121 261,06 eura za projekt Cocoon a 44 041,09 eura za projekt Dicoems.
- 51 Listom z 24. februára 2010 žalobkyňa predložila pripomienky k listu Komisie z 20. januára 2010.
- 52 Komisia odpovedala na tieto pripomienky listom z 21. apríla 2010.

- 53 Žalobkyňa tiež požiadala, a to najmä listami z 24. februára, 3. a 10. mája 2010, o prístup ku korešpondencii medzi Komisiou a ostatnými členmi konzorcií oboch projektov. Dňa 1. júla 2010 sa konalo stretnutie medzi zástupcami žalobkyne a Komisiou. Dňa 9. júla 2010 žalobkyňa zúžila zoznam dokumentov, ku ktorým požadovala prístup. Požadované dokumenty jej boli poskytnuté 5. augusta 2010.
- 54 Listom z 15. septembra 2010 žalobkyňa zaslala Komisii pripomienky k záverečnej správe z auditu.
- 55 Dňa 22. októbra 2010 Komisia odpovedala na tieto pripomienky po tom, čo vykonala novú analýzu nákladov, ktorých náhradu žalobkyňa požadovala, a dôvodov o ich neoprávnenosti v zmysle zmluvných ustanovení, a to tak, že predložené skutočnosti a tvrdenia nemôžu spochybniť závery formulované na konci auditu.
- 56 Listom zo 4. novembra 2010 žalobkyňa požiadala o novú lehotu na poskytnutie odpovede na list z 22. októbra.
- 57 Listom z 5. novembra 2010 Komisia oznámila žalobkyni ukončenie jej účasti na projektoch Cocoon a Dicoems na základe bodu II.16 ods. 2 všeobecných podmienok z dôvodov uvedených v jej liste z 20. januára 2010. Rovnako uviedla, že podľa bodu II.16 ods. 8 všeobecných podmienok pristúpi na základe oznámenia o dlhu k vymáhaniu sumy 164 080,03 eura, ktorá bola žalobkyni neoprávnene vyplatená (teda sumy 121 098,51 eura týkajúcej sa zmluvy Cocoon a sumy 42 981,52 eura týkajúcej sa zmluvy Dicoems).
- 58 Dňa 1. decembra 2010 žalobkyňa podala sťažnosť Európskemu ombudsmanovi na nesprávny úradný postup Komisie. Ombudsman túto sťažnosť 1. februára 2011 zamietol.
- 59 Dňa 7. decembra 2010 žalobkyňa zaslala konečné pripomienky, v ktorých najmä požadovala, aby sa vymáhanie sumy uvedenej v liste z 5. novembra 2010 pozastavilo až do rozhodnutia ombudsmana.
- 60 Komisia zaslala 13. decembra 2010 žalobkyni oznámenie o dlhu vo výške 164 080,03 eura (ďalej len „oznámenie o dlhu“), pričom v súvislosti s každou zmluvou spresnila sumu, ktorá sa považuje za oprávnenú, sumu, ktorá už bola vyplatená, a sumu, ktorá sa má vymáhať.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 61 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 21. februára 2011 podala túto žalobu. Jej návrh na odklad výkonu rozhodnutia Komisie z 5. novembra 2010 o ukončení zmlúv týkajúcich sa projektov Cocoon a Dicoems a oznámenia o dlhu, ktorý samostatným podaním doručila do kancelárie Všeobecného súdu 7. marca 2011, bol zamietnutý uznesením predsedu Všeobecného súdu z 18. novembra 2011, EMA/Komisía (T-116/11 R).
- 62 Všeobecný súd (druhá komora) rozhodol na základe správy sudcu spravodajcu o otvorení ústnej časti konania. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu tento súd vyzval účastníkov konania, aby odpovedali na určité otázky, čo účastníci konania v stanovenej lehote vykonali.
- 63 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní 27. februára 2013.
- 64 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:
- vyhlásil žalobu za prípustnú a dôvodnú,

— najmä:

- konštatoval a vyhlásil, že si riadne splnila zmluvné povinnosti, ktoré jej vyplývali na základe zmlúv Dicoems a Cocoon, a že teda má právo na náhradu nákladov, ktoré vynaložila pri plnení týchto zmlúv, ako vyplývajú z tlačív C zaslaných Komisii, vrátane tlačiva C vzťahujúceho sa na štvrté obdobie zmluvy Cocoon,
- konštatoval a vyhlásil, že rozhodnutie Komisie, ktorým boli uvedené zmluvy ukončené, uvedené v liste z 5. novembra 2010, je protiprávne,
- vyhlásil, že návrh Komisie na vrátenie sumy 164 080,10 eura je nedôvodný a v dôsledku toho vystavením zodpovedajúceho dobropisu zrušil oznámenie o dlhu alebo ho vyhlásil za protiprávne,
- uložil Komisii povinnosť, aby jej zaplatila zostatok, ktorý jej dlhuje na základe tlačív C, ktoré boli zaslané Komisii, vo výške 250 999,16 eura,
- uložil Komisii povinnosť, aby jej nahradila škodu, ktorá jej vznikla v dôsledku nevykonania kontrol,

— subsidiárne:

- konštatoval zodpovednosť Komisie za bezdôvodné obohatenie a za protiprávne konanie,
- v dôsledku toho zaviazal Komisiu na náhradu hmotnej a nehmotnej škody, ktorá jej vznikla, pričom jej výška bude určená v rámci tohto konania;

— v každom prípade zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

65 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol žalobu ako neprípustnú a nedôvodnú,
- zamietol návrh na náhradu škody ako neprípustný a nedôvodný,
- zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

66 V rámci dupliky Komisia predložila protinávrh. Navrhuje, aby Všeobecný súd potvrdil oznámenie o dlhu a ukončenie účasti žalobkyne na zmluvách a v dôsledku toho zaviazal žalobkyňu, aby v súlade s bodom II.31 ods. 2 všeobecných podmienok vrátila sumu 164 080,03 eura, zvýšenú o úroky.

Právny stav

1. Úvodné pripomienky

67 Po prvé treba uviesť, že žalobkyňa 20. júla 2011 predložila okrem repliky aj list, ktorý bol vložený do spisu a na ktorý mala Komisia odpovedať v duplike. V tomto liste z 20. júla 2011 sa žalobkyňa sťažuje na to, že vyjadrenie Komisie k žalobe obsahuje mnoho odkazov na tvrdenia a dokumenty týkajúce sa konania o nariadení predbežného opatrenia, ktoré predstavuje samostatné konanie. To podľa nej vyvoláva nejasnosti a nepriamo prispieva k nárastu počtu strán vyjadrenia k žalobe, čím dochádza k prekročeniu počtu strán, ktoré účastníkom konania stanovujú pokyny.

- 68 Všeobecný súd uvádza, že nejde o žalobný dôvod ako taký a že z neho nevyplýva nijaké tvrdenie v súvislosti so žalobnými návrhmi. Za predpokladu, že ide o tvrdenie uvedené na podporu tejto žaloby, musí sa zamietnuť ako irelevantné.
- 69 Navyše treba v každom prípade uviesť, že tvrdenia uvedené v konaní o nariadení predbežného opatrenia Komisia v rámci konania vo veci samej použila samostatne a nezávisle od tých, ktorých sa dovoľáva v rámci predbežného opatrenia a že tieto tvrdenia nie sú len odkazmi. Nemohli teda prispieť k nárastu počtu strán, ktoré účastníkom konania stanovujú pokyny. Navyše sú vyjadrené úplne a štruktúrované. Napokon súvisiace dokumenty sú jasne citované vo vyjadrení k žalobe, takže nie je možné, aby došlo k zámene, a sú znovu pripojené aj k duplike.
- 70 Toto tvrdenie sa v každom prípade musí zamietnuť.
- 71 Po druhé zo žaloby a konkrétne zo štvrtého žalobného návrhu vyplýva, že žalobkyňa v podstate navrhuje zrušiť oznámenie o dlhu, na základe ktorého má vrátiť predmetnú sumu.
- 72 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že akty prijaté inštitúciami, ktoré spadajú do zmluvného rámca a sú jeho neoddeliteľnou súčasťou, nepatria vzhľadom na svoju samotnú povahu medzi akty uvedené v článku 288 ZFEÚ, ktorých zrušenia sa možno domáhať na súdoch Únie na základe článku 263 ZFEÚ (pozri uznesenie Všeobecného súdu z 12. októbra 2011, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, T-353/10, bod 24 a tam citovanú judikatúru).
- 73 V prejednávanej veci však Komisia prostredníctvom svojho oznámenia o dlhu, ktoré zaslala vo svojom liste z 5. novembra 2010, požaduje, aby žalobkyňa zaplatila pohľadávku, za ktorej veriteľku sa považuje, pozostávajúcu z vyplatených súm zodpovedajúcich nákladom, ktoré v rámci predmetných zmlúv považovala za neoprávnené a neakceptovala ich. Komisia týmto konaním neprekračuje zmluvný rámec a opiera sa najmä o bod II.29 ods. 1 v spojení s bodom II.31 všeobecných podmienok.
- 74 Oznámenie o dlhu preto spadá do kontextu zmlúv medzi Komisiou a žalobkyňou v tom, že má za cieľ vymożenie pohľadávky, ktorá vyplýva z ustanovení zmluvy, a uplatnenie práv, ktoré Komisia vyvodzuje z ustanovení uvedených zmlúv so žalobkyňou (pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu zo 17. júna 2010, CEVA/Komisia, T-428/07 a T-455/07, Zb. s. II-2431, bod 53; uznesenia Všeobecného súdu z 31. augusta 2011, IEM/Komisia, T-435/10, bod 44, a Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, už citované v bode 72 vyššie, bod 26).
- 75 Keďže oznámenie o dlhu je neoddeliteľnou súčasťou zmluvného rámca, štvrtý žalobný návrh, ktorý smeruje k jeho zrušeniu alebo ku konštatovaniu jeho protiprávnosti, sa preto musí považovať za neprípustný. Tvrdenia uvedené na podporu tohto žalobného návrhu preto treba zamietnuť ako tvrdenia na podporu neprípustného žalobného návrhu. Navyše za predpokladu, že by sa žalobný návrh smerujúci k zrušeniu oznámenia o dlhu, mohol na základe judikatúry Všeobecného súdu (pozri uznesenie Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, už citované v bode 72 vyššie, body 34 a 35 a tam citovanú judikatúru) prekvalifikovať na žalobný návrh smerujúci k náhrade predmetných súm, treba konštatovať, že žalobné dôvody uvedené proti oznámeniu o dlhu sa v každom prípade zhodujú so žalobnými dôvodmi uvedenými na podporu návrhu na náhradu.
- 76 Žalobkyňa v rámci svojej žaloby, ktorá sa opiera o články 268 ZFEÚ, 272 ZFEÚ a 340 ZFEÚ, uvádza päť žalobných dôvodov. Prvé štyri žalobné dôvody sú uvedené v rámci hlavného návrhu a piaty žalobný dôvod, ktorý sa týka zodpovednosti Komisie z dôvodu bezdôvodného obohatenia a protiprávneho správania, je uvedený subsidiárne.

2. O hlavnom návrhu založenom na prvých štyroch žalobných dôvodoch

- 77 Žalobkyňa uvádza štyri žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení bodov II.19, II.20, II.21 a II.25 všeobecných podmienok. Druhý žalobný dôvod je založený na tom, že Komisia pri plnení zmlúv porušila svoje povinnosti dohľadu, zásadu dobrej viery a lojálnej spolupráce. Tretí žalobný dôvod je založený na tom, že Komisia porušila zásady dobrej správy vecí verejných a proporcionality a štvrtý žalobný dôvod je založený na porušení práva na obranu a na nedostatku odôvodnenia.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení bodov II.19, II.20, II.21 a II.25 všeobecných podmienok

- 78 Treba sa najskôr vysloviť k návrhu žalobkyne, ktorý sa týka sumy pripadajúcej na štvrté obdobie projektu Cocoon, ktorá jej nebola vyplatená a na ktorú sa audit nevzťahoval. Ďalej žalobkyňa v podstate uvádza výhradu založenú na tom, že si nemohla vybrať model nákladov, výhradu týkajúcu sa neoprávnenosti fakturovaných nákladov, ktoré ešte neboli zaplatené, výhradu týkajúcu sa priamych a nepriamych personálnych nákladov a napokon výhradu založenú na nekoherentnosti záverečnej správy z auditu, ktorú treba následne preskúmať.

O návrhu na náhradu v súvislosti so štvrtým obdobím

- 79 Najprv treba uviesť, že žalobkyňa vo svojom návrhu na náhradu uviedla v súvislosti so štvrtým obdobím projektu Cocoon sumu 98 030,42 eura. Tvrdí, že zo záverečnej správy z auditu vyplýva, že Komisia má k dispozícii detailné informácie o nákladoch a že jej nemožno pripísať nijaké oneskorenie pri predkladaní dokumentov. Vo svojich odpovediach na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania dodáva, že lehota piatich rokov, ktorá je stanovená v bode II.29 všeobecných podmienok, uplynula a že už nemožno vykonať nijaký audit.
- 80 Všeobecný súd konštatuje, že suma pripadajúca na štvrté obdobie, teda na obdobie od 1. januára a 30. júna 2007, nebola žalobkyni vyplatená a nebola predmetom auditu. Z odpovede na písomné otázky, ktoré položil Všeobecný súd, totiž vyplýva, že Komisia v súčasnosti preskúmava finančné dokumenty týkajúce sa tohto obdobia.
- 81 Treba pripomenúť, že aj keď samotné zmluvné ustanovenia, ktoré sa uplatňujú v prejednávanej veci, vykonanie auditu nepožadujú, z článku 8 ods. 2 zmlúv a z bodu II.28 ods. 1 všeobecných podmienok vyplýva, že výška konečnej sumy, ktorá sa má zmluvnému partnerovi zaplatiť, sa stanoví na základe správ stanovených v bode II.7 uvedených zmluvných podmienok, ktoré Komisia schválila. Z bodu II.8 ods. 3 všeobecných podmienok okrem toho vyplýva, že mlčanie Komisie neznamena, že predmetné správy schvaľuje.
- 82 V prejednávanej veci treba uviesť, že bez ohľadu na to, komu možno pripísať oneskorenie pri predkladaní dokumentácie týkajúcej sa štvrtého obdobia zmluvy Cocoon, Komisia nezažala stanovisko k oprávnenosti predmetných súm a správy týkajúce sa tohto štvrtého obdobia neschválila. Samotná skutočnosť, že predmetné sumy Komisia nekritizovala, nemôže postačovať na vyvodenie záveru, že ich schválila a že príslušné sumy sú oprávnené.
- 83 Navyše päťročná lehota po ukončení projektu uvedená v bode II.29 všeobecných podmienok, na ktorú sa odvoláva žalobkyňa, je irelevantná, pretože sa týka možnosti vykonať audit alebo kontrolu, a nie schválenie finančných výkazov zo strany Komisie.
- 84 Napokon žalobkyňa neodkazuje na nijaký dokument ani doklad týkajúci sa sumy, ktorej sa domáha, a nákladov vzťahujúcich sa na predmetné štvrté obdobie.

- 85 Návrh žalobkyne týkajúci sa sumy 98 030,42 eura pripadajúcej na štvrté obdobie zmluvy Cocoon, ktorú Komisia neodmietla a ktorej výšku ani dôvodnosť žalobkyňa nepreukázala, sa teda musí zamietnuť ako neprípustný.

O výhrade založenej na nemožnosti vybrať si model nákladov

- 86 Žalobkyňa zdôrazňuje, že ako nezisková organizácia bola povinná vybrať si model dodatočných nákladov. V prejednávanej veci si zvolila tento model, lebo jej účtovníctvo jej neumožňovalo oddeliť priame náklady, avšak umožňovalo identifikovať dodatočné náklady vzniknuté pri realizácii projektu. Tento systém bol podľa nej „povinnou voľbou“.
- 87 Treba uviesť, že je nesporné, že si žalobkyňa v súlade s bodom II.22 ods. 3 všeobecných podmienok zvolila model dodatočných nákladov.
- 88 Skutočnosť, že táto voľba bola vzhľadom na jej účtovný systém nevyhnutná, je len uplatnením zmluvných ustanovení, ktoré žalobkyňa prijala. Nemôže sa preto sťažovať, že si musela zvoliť model dodatočných nákladov.
- 89 Táto výhrada sa teda musí zamietnuť.

O výhrade týkajúcej sa neoprávnenosti fakturovaných nákladov, ktoré ešte neboli zaplatené

- 90 Žalobkyňa tvrdí, že personálne náklady, ktoré sú uvedené v jej účtovníctve, zodpovedajú už poskytnutým plneniam, ktoré sú doložené faktúrami vystavenými konzultantmi, a časovým výkazom a že ide o oprávnené náklady, a to aj v prípade, že faktúry neboli ešte zaplatené. Požadovať pohyb hotovosti je v rozpore s bodom II.19 ods. 2 všeobecných podmienok a vzhľadom na uplatniteľné účtovné pravidlá predstavuje diskrimináciu.
- 91 Treba poznamenať, že bod II.19 ods. 1 všeobecných podmienok v podstate stanovuje, že na to, aby výdavky boli oprávnené, musia spĺňať viaceré podmienky. Konkrétne musia byť vynaložené počas trvania projektu, s výnimkou nákladov súvisiacich s vyhotovením záverečnej správy [bod II.19 ods. 1 písm. c)] a musia byť zaznamenané v účtovníctve zmluvného partnera, ktorý ich vynaložil, najneskôr ku dňu vyhotovenia osvedčenia o audite stanoveného v bode II.26 všeobecných podmienok. Účtovné postupy použité na zaznamenanie výdavkov a príjmov musia rešpektovať účtovné pravidlá štátu, v ktorom má zmluvný partner sídlo, ako aj umožňovať priame porovnanie výdavkov a príjmov, ktoré vznikli pri realizácii projektu, so všetkými výkazmi o celkovej činnosti zmluvného partnera [bod II.19 ods. 1 písm. d)].
- 92 V prejednávanej veci zo záverečnej správy z auditu vyplýva, že v účtovníctve žalobkyne, ktoré predložila počas auditu, neboli niektoré náklady zaznamenané, a že ich teda žalobkyňa, ktorá uplatňuje „jednoduché“ účtovníctvo, ani nevynaložila. Toto zistenie bolo potvrdené na základe účtovníctva a finančných výkazov, ktoré boli predložené 19. augusta 2009.
- 93 Všeobecný súd uvádza, že žalobkyňa vo svojom liste z 19. augusta 2009 adresovanom Komisii poprela, že uplatňuje „jednoduché“ účtovníctvo. Žalobkyňa však pred Všeobecným súdom, ako to pripustila na pojednávaní, uvádza, že takéto „jednoduché“ účtovníctvo uplatňuje, čo bolo zaznamenané v zápisnici z pojednávania. Inými slovami, jej príjmy sa zaúčtujú v okamihu prijatia platby a výdaje v okamihu ich zaplatenia.
- 94 Z dokumentov predložených 19. augusta 2009 pritom vyplýva, že určité personálne náklady sú v tlačivách C uvedené ako „treba zaplatiť“.

- 95 Tieto doposiaľ nezaplatené náklady teda nemožno v rámci jej jednoduchého účtovníctva považovať za náklady zaznamenané v účtovníctve žalobkyne.
- 96 Komisia preto z toho správne vyvodila, že určité náklady žalobkyňi nevznikli a že neboli „zaznamenané“ v jej účtovníctve najneskôr ku dňu vyhotovenia osvedčenia o audite, ako to požaduje bod II.19 ods. 1 písm. d) všeobecných podmienok.
- 97 Z toho vyplýva, že žalobkyňa nepreukázala, že konštatovania Komisie týkajúce sa nedodržania účtovných požiadaviek vyplývajúcich zo zmluvných ustanovení v oblasti oprávnenosti nákladov, konkrétne v bode II.19 ods. 1 všeobecných podmienok, boli nedôvodné.
- 98 Tvrdenia uvádzané žalobkyňou tento záver nespochybňujú.
- 99 Žalobkyňa totiž tvrdí, že predmetné náklady sa vzťahujú na skutočné a primerané náklady. Toto tvrdenie však neodpovedá na výhradu Komisie, ktorá sa týka neexistencie záznamu v jej účtovníctve.
- 100 Žalobkyňa okrem toho tvrdí, že požadovať pohyb hotovosti je v rozpore s bodom II.19 ods. 2 všeobecných podmienok. Treba pripomenúť, že bod II.19 ods. 2 písm. a) až h) uvádza osem kategórií neoprávnených nákladov. Bod II.19 ods. 2 písm. i) dodáva, že neoprávnené sú všetky náklady, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené v odseku 1. Keďže sa náklady v prejednávanej veci správne považovali za náklady, ktoré nespĺňajú určité podmienky stanovené v bode II.19 ods. 1 všeobecných podmienok (bod 97 vyššie), tvrdenie žalobkyne sa musí na základe bodu II.19 ods. 2 písm. i) všeobecných podmienok zamietnuť.
- 101 Žalobkyňa napokon tvrdí, že skutočnosť, že sa za oprávnené náklady môžu považovať len skutočne zaplatené náklady, predstavuje vzhľadom na platné účtovné pravidlá diskrimináciu.
- 102 Toto tvrdenie sa však musí takisto zamietnuť. Komisia totiž v prejednávanej veci uplatnila len zmluvné ustanovenia týkajúce sa podmienok oprávnenosti nákladov s prihliadnutím na účtovné pravidlá uplatniteľné na žalobkyňu, z ktorých v prejednávanej veci vyplýva, že náklady, ktoré ešte neboli zaplatené, sa nemôžu považovať za zaznamenané v účtovníctve, a teda za oprávnené. Zo spisu a konkrétne z listu Komisie z 22. októbra 2010 navyše vyplýva, že preddavky vyplatené žalobkyňi mali pokryť náklady, ktoré vynaložila pri realizácii predmetných projektov.
- 103 Navyše podľa ustálenej judikatúry zásada zákazu diskriminácie vyžaduje, aby sa porovnateľné situácie neposudzovali rozdielne a rozdielne situácie neposudzovali rovnako, pokiaľ takýto postup nie je objektívne odôvodnený (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2011, Rosado Santana, C-177/10, Zb. s. I-9707, bod 65). Aj za predpokladu, ako uvádza žalobkyňa, že sa na obchodné spoločnosti, ktoré podliehajú odlišným účtovným pravidlám, uplatňujú zmluvné pravidlá odlišné od tých, ktoré sa uplatňujú na žalobkyňu, teda takéto konštatovanie nie je samo osebe v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie.
- 104 Z tohto dôvodu sa táto výhrada musí zamietnuť.

O výhrade týkajúcej sa priamych personálnych nákladov

- 105 Žalobkyňa tvrdí, že predložila dôkaz o existencii pracovných zmlúv zamestnancov pracujúcich na projektoch Cocoon a Dicoems, prostredníctvom písomných vyhlásení týkajúcich sa poskytnutých služieb a prijatých súm, faktúr vystavených konzultantmi a čestných vyhlásení. Podľa nej sa personálne náklady mali uznať aj v prípade neexistencie písomných zmlúv, a to z toho dôvodu, že belgické právo pripúšťa možnosť uzatvoriť zmluvy ústne.

- 106 Treba uviesť, že nebolo spochybnené, že belgické právo pripúšťa možnosť uzatvoriť zmluvy ústne. Komisia to sama pripustila v rámci auditu (strana 43 záverečnej správy z auditu), ako aj vo svojom liste z 22. októbra 2010, ktorý zaslala žalobkyni.
- 107 Navyše bod II.20 ods. 2 všeobecných podmienok najmä stanovuje, že priame personálne náklady sa musia obmedziť na skutočné náklady na zamestnancov pridelených na prácu na projekte, pokiaľ zmluvný partner uzatvoril s týmito zamestnancami zmluvu.
- 108 Toto ustanovenie tak upravuje existenciu zmlúv, avšak nie ich písomnú formu.
- 109 V prejednávanej veci žalobkyňa v rámci kontradiktórneho konania listom z 19. augusta 2009 zaslala Komisii dokumenty týkajúce sa viacerých osôb v rámci projektov Cocoon a Dicoems.
- 110 Najskôr treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, Komisia preskúmala takto predložené dokumenty a pri audite ich zohľadnila. Pripomienky žalobkyne z 19. augusta 2009 sú totiž výslovne uvedené v záverečnej správe z auditu. Konkrétne zo strán 2 a 42 uvedenej správy totiž vyplýva, že tieto pripomienky boli dôkladne preskúmané a že v náležitých prípadoch, ako tomu bolo v prípade priamych cestovných nákladov a s nimi súvisiacich nepriamych nákladov, boli závery auditu upravené a doplnené a oprávnené sumy boli prepočítané. Bod 12 záverečnej správy z auditu tak zhrnul pripomienky z 19. augusta 2009 (strana 42 záverečnej správy z auditu) a uviedol dôvody, pre ktoré v nich obsiahnuté informácie boli alebo neboli zohľadnené, a to tak v prípade oboch zmlúv, ako aj v prípade jednotlivých kategórií nákladov.
- 111 Ďalej treba preskúmať, či vzhľadom na dokumenty predložené žalobkyňou sa existencia zmlúv medzi ňou a jednotlivými osobami, ktorých sa týkajú zmluvy Cocoon a Dicoems, mala zistiť pri audite a či sa súvisiace personálne náklady mohli považovať za oprávnené, a to v rámci oboch týchto predmetných zmlúv.
- 112 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že žalobkyňa musí preukázať právnu a skutkovú dôvodnosť svojho návrhu, aby uviedla a v prípade spochybnenia preukázala, že výdavky, ktorých vrátenie požaduje, sú vzhľadom na pravidlá uplatniteľné v danej oblasti oprávnené na to, aby boli financované Úniou (rozsudok Všeobecného súdu z 25. apríla 2012, Movimondo Onlus/Komisia, T-329/05, bod 31).
- O personálnych nákladoch požadovaných v rámci zmluvy Cocoon
- 113 V rámci zmluvy Cocoon žalobkyňa zaslala 19. augusta 2009 Komisii dokumenty týkajúce sa deviatich osôb.
- 114 Po prvé v prípade jednej osoby (S. G.) boli cestovné výdavky, ktoré sú jej jedinými výdavkami, vyhlásené za oprávnené, ako to Komisia zdôraznila v odpovedi na písomnú otázku Všeobecného súdu, a nie sú teda predmetom prejednávanej veci.
- 115 Po druhé v prípade týchto piatich osôb (J. M., M. D., H-L. Y., I. A. a L. P.) boli predložené len ich životopisy. Existenciu zmlúv však nemožno pripustiť len na tomto základe, takže chybné závery auditu sa v prípade týchto osôb nepreukázali.
- 116 Po tretie v prípade riaditeľa žalobkyne (V. C.) bol predložený jeho životopis, ako aj faktúry. Treba však uviesť, že požadované náklady sa tiež považovali za neoprávnené z dôvodu, že tieto náklady neboli podľa bodu II.19 ods. 1 písm. d) všeobecných podmienok zaznamenané v účtovníctve najneskôr ku dňu vystavenia osvedčenia o audite. V tlačive C, ktorý predložila žalobkyňa, sa totiž uvádza, že sumy sú vedené ako „treba zaplatiť“.

- 117 Preto bez toho, aby bolo potrebné sa vysloviť k tomu, či zmluva existovala, treba konštatovať, že požadované sumy súvisiace s touto zmluvou sa správne považovali za neoprávnené.
- 118 Po štvrté žalobkyňa v prípade ďalších dvoch osôb (L. S. a F. M.) predložila okrem životopisu aj čestné vyhlásenia, v ktorých sa uvádza povaha služieb poskytnutých v rámci projektu Cocoon, dotknuté obdobie, hodinová sadzba a počet odpracovaných hodín, ako aj zodpovedajúce faktúry alebo vyúčtovania odmien. Z dokumentov v spise okrem toho vyplýva, že niektoré takto fakturované sumy sa dotknutým osobám zaplatili a boli v účtovníctve zaznamenané. Navyše realizácia projektu sa nespochybňuje.
- 119 V kontexte prejednávanej veci, ktorá sa vyznačuje tým, že písomná forma zmlúv sa výslovne nevyžaduje ani podľa zmluvy Cocoon, ani podľa belgického práva, treba zastávať názor, že takéto dokumenty predstavujú ako celok súbor dôkazov, na základe ktorých možno preukázať existenciu zmluvy v zmysle bodu II.20 všeobecných podmienok.
- 120 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, toto ustanovenie v tejto súvislosti nestanovuje nijaké osobitné formy. Konkrétne podľa tohto ustanovenia sa nevyžaduje písomná zmluva, ako to Komisia pripustila na pojednávaní.
- 121 Článok 1347 belgického obchodného zákonníka okrem toho pripúšťa dôkaz prostredníctvom písomností pochádzajúcich od osoby, proti ktorej je žaloba podaná, a podľa ktorých je existencia uvádzanej skutočnosti pravdepodobná. Podporné dokumenty, ktoré poskytla žalobkyňa, však predstavujú takéto neúplné písomné dôkazy v zmysle tohto článku uvedeného zákonníka, ktoré spoločne preukazujú pravdepodobnú existenciu zmluvy medzi žalobkyňou a dvomi dotknutými osobami.
- 122 Konštatovania, ku ktorým sa dospelo pri audite, v ktorých sa dospelo k záveru, že medzi žalobkyňou a týmito dvomi osobami neexistuje zmluva, sú napriek dokumentom predloženým počas kontradiktórneho konania nesprávne.
- 123 Tvrdenia Komisie tento záver nevyvracajú. Komisia totiž v odpovedi na písomné otázky Všeobecného súdu tvrdí, že článok 1347 belgického občianskeho zákonníka je irelevantný, pretože sa nevzťahuje na to, aby sa preukázala existencia peňažného záväzku, ale existencia zmluvy uzavretej vo formách, ktoré požaduje bod II.20 všeobecných podmienok.
- 124 Ako už bolo uvedené (bod 120 vyššie), bod II.20 všeobecných podmienok stanovuje existenciu zmluvy bez toho, aby spresňoval jej formu.
- 125 Článok 1347 belgického občianskeho zákonníka sa okrem toho nachádza v oddiele II týkajúcom sa dôkazu svedeckou výpoveďou, ktorý je súčasťou kapitoly VI nazvanej „o preukazovaní záväzkov a platieb“, ktorá je začlenená do hlavy III nazvanej „Všeobecné ustanovenia o zmluvách a zmluvných záväzkoch“. Článok 1347 uvedeného zákonníka je teda v prejednávanej veci relevantný.
- 126 Komisia tvrdí, že článok 1347 belgického občianskeho zákonníka sa neuplatní, pretože odkazuje na písomné dokumenty pochádzajúce od osoby, proti ktorej je žaloba podaná (dlžník). Podľa nej je však žalobkyňa dlžníkom, pričom faktúry a čestné vyhlásenia pochádzajú od spolupracovníkov, ktorí sú údajnými veriteľmi žalobkyne, a nie od samotnej žalobkyne.
- 127 V prejednávanej veci pritom ide o určenie oprávnených personálnych nákladov, a teda o preukázanie existencie zmlúv, ktoré žalobkyňa uzavrela so svojimi zamestnancami. Dokumenty, ktoré žalobkyňa predložila, sú tak na preukázanie existencie zmluvy, akú požaduje bod II.20 všeobecných podmienok, relevantné.

- 128 Tvrdenia Komisie uvedené v rámci odpovede na písomné otázky Všeobecného súdu sa teda musia zamietnuť.
- 129 Z toho vyplýva, že vzhľadom na dokumenty predložené počas kontradiktórneho konania sa existencia zmluvy v zmysle bodu II.20 všeobecných podmienok mala pripustiť v prípade L. S. a F. M., čo je v rozpore s príslušnými závermi auditu.
- 130 Treba teda preskúmať, či personálne náklady týkajúce sa týchto dvoch osôb boli neoprávnené z iných dôvodov, než je neexistencia zmluvy.
- 131 Po prvé v súvislosti s L. S. sa v audite uvádza, že požadované náklady za prvé obdobie (od 1. januára do 31. decembra 2004), ktoré boli zamietnuté, sú vo výške 6 000 eur (168 hodín s hodinovou sadzbou 35,71 eura). V záverečnej správe z auditu sa okrem neexistencie zmluvy takisto uvádza, že sumy sú v účtovníctve zaznamenané správne, že existujú časové výkazy, avšak že náklady sa nezhodujú so sumami a obdobiami, ktoré sú uvedené vo faktúrach.
- 132 Z písomností pripojených k listu z 19. augusta 2009, ktoré boli zaslané Komisii, vyplýva, že L. S. vo svojom čestnom vyhlásení zo 14. augusta 2009 potvrdzuje, že v období od 1. januára 2004 do „31. júna 2006“ žalobkyňa poskytla v rámci projektu Cocoon intelektuálne služby, ktoré spočívali v administratívnej podpore a v správe kontaktov pri organizovaní rôznych stretnutí týkajúcich sa projektu. V tomto vyhlásení sa uvádza hodinová sadzba vo výške 50 eur, ako aj celková suma jeho odmeny vo výške 4 500 eur, ktorá bola fakturovaná v troch vyúčtovaniach odmien z 1. januára a 27. decembra 2006 a z 25. júna 2007. Ďalej sa tam uvádza, že platby vo výške 1 500, 2 000 a 1 000 eur boli uskutočnené 2. januára 2006, 18. januára a 25. júna 2007.
- 133 Pokiaľ ide o projekt Cocoon, žalobkyňa poskytla Komisii aj vyúčtovania odmien L. S., v ktorých sa uvádza hodinová sadzba 30 eur, a to z 1. januára 2006 (1 500 eur) a z 27. decembra 2006 (2 000 eur).
- 134 V časovom výkaze je uvedená hodinová sadzba vo výške 30 eur a zmieňujú sa najmä dve vyúčtovania odmien z 1. januára a 27. decembra 2006.
- 135 Navyše je v tlačivách C, ktoré boli Komisii zaslané 19. augusta 2009 za tretie obdobie, uvedená ako zaplatená suma vo výške 3 500 eur. Komisia vo svojom liste z 22. októbra 2010 okrem toho pripustila, že táto suma vo výške 3 500 eur bola zaplatená a zaznamenaná v účtovníctve.
- 136 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba zastávať názor, že v rámci kontradiktórneho konania, v rámci ktorého bola vypracovaná záverečná správa z auditu, žalobkyňa predložila, pokiaľ ide o sumu 3 500 eur, podporné dokumenty preukazujúce, že vykázané personálne výdavky na L. S. zodpovedajú skutočne poskytnutým plneniam určeným na projekt, ktoré boli zaplatené a zaznamenané v účtovníctve za tretie obdobie. Preukázala tak existenciu skutočných personálnych nákladov vo výške 3 500 eur pridelených na prácu na projekte, ktoré sa musia považovať za oprávnené v zmysle článkov II.19 a II.20 všeobecných podmienok.
- 137 Vzhľadom na takto pripomenuté okolnosti prejednávanej veci (body 132 až 136 vyššie), tvrdenia Komisie týkajúce sa rozporov v zistených sumách a obdobiach medzi dokumentmi predloženými počas auditu a tými, ktoré boli predložené 19. augusta 2009, teda pred ukončením auditu z 30. septembra 2009, nepostačujú na vyvodenie záveru, že táto suma 3 500 eur nebola oprávnená.
- 138 Všeobecný súd totiž uvádza, že suma 3 500 eur bola zaplatená a zaznamenaná v účtovníctve. Potvrdzujú ju vyúčtovania odmien z 1. januára 2006 na sumu 1 500 eur a z 27. decembra 2006 na sumu 2 000 eur, v ktorých sa uvádza hodinová sadzba 30 eur a ktoré boli zaslané Komisii. Rozdiel v hodinovej sadzbe uvedenej v čestnom vyhlásení a vo vyúčtovaniach odmien vyplýva z pochybenia pri vyhotovovaní čestného vyhlásenia, ako to uviedla žalobkyňa v odpovedi na písomnú otázku Všeobecného súdu, takže platí hodinová sadzba vo výške 30 eur.

- 139 Okolnosti prejednávanej veci sa odlišujú od okolností, o ktoré išlo v rozsudku Všeobecného súdu z 2. októbra 2012, ELE.SI.A/Komisia (T-312/10, body 113 a 114), na ktorý sa na pojednávaní poukázalo. V tejto veci totiž žalobca počas kontroly ani počas kontradiktórneho konania nepreukázal, že predmetné výdavky boli skutočné a oprávnené.
- 140 Z toho vyplýva, že v prípade L. S. sa závery z auditu o neexistencii zmluvy a o neoprávnenosti personálnych výdavkov vo výške 3 500 eur, musia považovať za nesprávne.
- 141 Po druhé, v súvislosti s F. M. sa v audite uvádza, že požadované náklady, ktoré boli zamietnuté, dosahujú za druhé obdobie sumu 6 540 eur (174 hodín s hodinovou sadzbou 37,59 eura) a za tretie obdobie sumu 1 224 eur (27,20 hodín s hodinovou sadzbou 50 eur). Auditom sa okrem neexistencie zmluvy tiež zistilo, že sumy vo výške 6 540 eur boli zaznamenané v účtovníctve, že chýbajú časové výkazy a že sumy sa nezhodujú so sumami uvedenými vo faktúrach (strana 22 záverečnej správy z auditu).
- 142 Z písomností pripojených k listu z 19. augusta 2009, ktoré boli zaslané Komisii, vyplýva, že F. M. vo svojom čestnom vyhlásení zo 14. augusta 2009 potvrdzuje, že v období od 1. januára 2004 do „31. júna 2006“ žalobkyni poskytol v rámci projektu Cocoon intelektuálne plnenia, ktoré spočívali v dohľade nad právnymi aspektmi projektu. V tomto vyhlásení sa takisto uvádza hodinová sadzba vo výške 37,50 eura, ako aj skutočnosť, že plnenia, s výnimkou činnosti prekračujúcej päť dní, poskytoval bez nároku na odmenu.
- 143 K uvedenému listu je tiež pripojené vyúčtovanie odmien z 30. apríla 2006, v ktorom sa v súvislosti s projektom Cocoon uvádza za obdobie od januára 2004 do decembra 2005 fakturovaná suma vo výške 4 481,28 eura, ktorá zodpovedá 119,5 hodinám s hodinovou sadzbou 37,50 eura.
- 144 V rôznych dokumentoch sa uvádza, že suma vo výške 4 481,28 eura, ktorá je uvedená v účtovníctve, bola fakturovaná a vyplatená za druhé obdobie.
- 145 Všeobecný súd predovšetkým konštatuje, že náklady pripadajúce na tretie obdobie (1 224 eur) nie sú v účtovníctve podložené ani zaznamenané pred vydaním osvedčenia o audite, ako uvádza Komisia v odpovedi na písomné otázky Všeobecného súdu.
- 146 Žalobkyňa nepredkladá nijaký dôkaz o tom, že tieto náklady týkajúce sa tretieho obdobia boli skutočné, ani že boli v účtovníctve zaznamenané.
- 147 Je teda správne, že tieto náklady neboli vyhlásené za oprávnené.
- 148 Pokiaľ ide o náklady pripadajúce na druhé obdobie, treba uviesť, že suma vo výške 4 481,28 eura bola zaplatená a zaznamenaná v účtovníctve. Potvrdzuje to vyúčtovanie odmien z 30. apríla 2006, ktoré bolo zaslané Komisii. Navyše Komisia v liste z 22. októbra 2010 uznala, že suma 4 481,28 eura bola zaplatená a zaznamenaná v účtovníctve.
- 149 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba zastávať názor, že žalobkyňa v rámci kontradiktórneho konania pred ukončením auditu predložila podporné dokumenty, ktoré môžu preukázať, že personálne výdavky vo výške 4 481,28 eura, ktoré vykázala v prípade F. M., zodpovedajú skutočne poskytnutým plneniam za druhé obdobie, ktoré boli venované projektu a ktoré boli zaplatené a zaznamenané v účtovníctve. Preukázala tak existenciu skutočných personálnych nákladov vykonávajúcich prácu na projekte Cocoon, vo výške 4 481,28 eura, ktoré sa musia považovať za oprávnené v zmysle bodov II.19 a II.20 všeobecných podmienok.
- 150 Vzhľadom na vyššie pripomenuté okolnosti prejednávanej veci (body 142 až 144 vyššie), tvrdenie Komisie, podľa ktorého požadované sumy nezodpovedajú sumám uvedeným vo faktúrach, nepostačuje na vyvodenie záveru, že suma vo výške 4 481,28 eura nebola oprávnená. Ako už bolo v tejto súvislosti

uvedené (bod 139 vyššie), táto situácia sa odlišuje od situácie, o ktorú išlo v rozsudku ELE.SI.A/Komisia, na ktorý sa na pojednávaní poukázalo, lebo v tejto veci žalobca ani počas kontroly, ani počas kontradiktórneho konania nepodal dôkaz o tom, že predmetné výdavky boli skutočné a oprávnené.

151 Z toho vyplýva, že v prípade F. M. sa musia závery auditu o neexistencii zmluvy a neoprávnenosti personálnych nákladov vo výške 4 481,28 eura, považovať za nesprávne.

– O personálnych nákladoch požadovaných v rámci zmluvy Dicoems

152 V rámci zmluvy Dicoems žalobkyňa zaslala Komisii 19. augusta 2009 dokumenty týkajúce sa deviatich osôb.

153 Po prvé v prípade týchto piatich osôb (F. G., S. R., F. S., N. A. a M. R.) žalobkyňa zdôrazňuje, že predložila zmluvy o spolupráci v súvislosti s poskytovanými plneniami. Tvrdí, že tieto personálne náklady sa nesprávne považovali za neoprávnené náklady z toho dôvodu, že súviseli so zmluvami o subdodávkach, ktoré neboli Komisiou vopred schválené.

154 Je nesporné, že medzi žalobkyňou a týmito konzultantmi existovali zmluvy o spolupráci v súvislosti s plneniami poskytovanými v rámci zmluvy Dicoems.

155 Treba však uviesť, že náklady na tieto osoby sa pri audite považovali za neoprávnené náklady z iného dôvodu, než je neexistencia zmlúv. V záverečnej správe z auditu sa tak uvádza, že tieto náklady neboli zaznamenané v účtovníctve. Okrem toho z auditu rovnako vyplýva, že podmienky stanovené na to, aby sa tieto osoby považovali za interných konzultantov, neboli splnené, že náklady na tieto osoby sa preto mali považovať za náklady na subdodávky a že podmienky stanovené v danej oblasti neboli splnené.

156 Všeobecný súd konštatuje, že z dokumentov, ktoré žalobkyňa predložila 19. augusta 2009, vyplýva, že v súlade s tým, čo bolo konštatované pri audite, náklady na tieto osoby neboli v účtovníctve zaznamenané. Predmetné sumy sa totiž v tlačive C uvádzajú ako ešte nezaplatené (to be paid).

157 Toto samotné konštatovanie teda postačuje na vyvodenie záveru, že záverečná správa z auditu správne dospela k záveru, že náklady týkajúce sa týchto osôb sú neoprávnené z dôvodu, že nie sú zaznamenané v účtovníctve.

158 Treba teda zastávať názor, že tieto náklady sú neoprávnené bez toho, aby bolo potrebné preskúmať tvrdenie žalobkyne týkajúce sa nesprávnosti konštatovaní pri audite, pokiaľ ide o subdodávky.

159 Napokon tvrdenie žalobkyne, že nezávislý audítor osvedčil predmetné sumy za oprávnené, nemôže tento záver vyvrátiť.

160 Treba totiž uviesť, že podľa článku 8 ods. 2 písm. d) predmetných zmlúv sa bude každá platba, ktorá sa uskutoční na konci sledovaného obdobia, ku ktorej bude priložené osvedčenie o audite, považovať za konečnú platbu s výhradou výsledkov akéhokoľvek auditu alebo kontroly, ktoré možno vykonať na základe bodu II.29 všeobecných podmienok. Navyše v bode II.26 sa *in fine* spresňuje, že osvedčenie vystavené externými audítormi nijako neobmedzuje zodpovednosť zmluvných strán vyplývajúcu z tejto zmluvy, ani práva, ktoré Európskej únii priznáva bod II.29 všeobecných podmienok. V súlade s bodom II.29 ods. 1 všeobecných podmienok však Komisia môže kedykoľvek počas trvania zmluvy a až päť rokov po skončení projektu, dať podnet k vykonaniu auditov. Tieto audity sa môžu týkať vedeckých, finančných, technických alebo ďalších aspektov, ako sú zásady účtovníctva a riadenia, ktoré sa vzťahujú na riadne vykonanie projektu a zmluvy. Z toho vyplýva, že vyhotovenie osvedčení o externom audite, ktoré potvrdzujú oprávnenosť všetkých dodatočných nákladov, ktoré žalobkyňa

vykázala, nezbavuje Komisiu možnosti nariadiť audit, na základe ktorého môže spochybniť oprávnenosť nákladov vykázaných žalobkyňou (rozsudok Všeobecného súdu zo 17. októbra 2012, Fondation IDIAP/Komisia, T-286/10, body 80 až 84).

- 161 Žalobkyňa teda nepreukázala, že personálne náklady súvisiace s týmito konzultantmi sa nesprávne považovali za neoprávnené.
- 162 Po druhé v prípade riaditeľa žalobkyne (V. C.), z auditu vyplýva, že požadované náklady sa považovali za neoprávnené z dôvodu, že neexistovala zmluva a že tieto náklady neboli v súlade s bodom II.19 ods. 1 písm. d) všeobecných podmienok zaznamenané v účtovníctve najneskôr v okamihu vyhotovenia osvedčenia o audite.
- 163 Všeobecný súd predovšetkým konštatuje, že tvrdenie žalobkyne, že nemožno od nej požadovať pracovnú zmluvu, ktorú uzavrela so svojím riaditeľom, pretože by to znamenalo, že by podpísal zmluvu sám so sebou, sa musí zamietnuť. Postačuje totiž konštatovať, že v prejednávanej veci konal riaditeľ žalobkyne ako právny subjekt odlišný od žalobkyne, ako to zdôrazňuje Komisia a ako to potvrdzujú vyúčtovania odmien, ktoré boli zaslané žalobkyni.
- 164 Všeobecný súd následne uvádza, že z dokumentov, ktoré žalobkyňa 19. augusta 2009 zaslala Komisii, vyplýva, že s výnimkou sumy 3 250 eur vzťahujúcej sa na prvé obdobie zmluvy Dicoems, sú predmetné sumy uvedené v tlačive C ako sumy, ktoré „treba zaplatiť“.
- 165 Tieto sumy, ktoré neboli v účtovníctve zaznamenané najneskôr ku dňu vyhotovenia osvedčenia o audite, sa preto správne považovali za neoprávnené (body 90 až 104 vyššie). Dokumenty, ktoré žalobkyňa v tejto súvislosti predložila, nepreukazujú nesprávnosť týchto záverov.
- 166 Naopak, pokiaľ ide o sumu 3 250 eur, treba konštatovať, že v dokumente týkajúcom sa nákladov na V. C., ako aj v tlačive C za prvé obdobie, ktoré boli Komisii zaslané počas kontradiktórneho konania 19. augusta 2009, sa uvádza ako zaplatená suma.
- 167 Táto suma okrem toho zodpovedá sume fakturovanej vo vyúčtovaní odmien zo 16. marca 2004, v predmete ktorého sa uvádza „Poradenstvo v súvislosti s projektom Dicoems“. V tomto vyúčtovaní odmien sa takisto spresňuje počet odpracovaných hodín za mesiac (12 hodín v januári 2004, 12 hodín vo februári 2004 a 12,1 hodín v marci 2004) a hodinová sadzba (90 eur).
- 168 Navyše v informačnom materiáli predstavujúcom ponúkané služby sa uvádza, že odmeny V. C. zahŕňajú čas venovaný príprave a účasti na stretnutiach a predstaveniu projektu na rôznych konferenciách.
- 169 Treba tiež uviesť, že pri audite sa konštatovalo, že táto suma je v účtovníctve zaznamenaná za prvé obdobie zmluvy Dicoems (od 1. januára do 30. júna 2004) a zodpovedá predloženej faktúre (riadok 1 tabuľky na strane 23 záverečnej správy z auditu). Navyše treba zastávať názor, že tieto náklady boli v súlade s bodom II.19 ods. 1 písm. d) všeobecných podmienok zaznamenané v účtovníctve za prvé obdobie, čiže najneskôr v deň vyhotovenia osvedčenia o audite z 2. augusta 2004 (pozri prílohu 3 záverečnej správy z auditu, s. 65).
- 170 Treba preto konštatovať, že napriek neexistencii písomnej zmluvy takéto dokumenty predstavujú ako celok súbor dôkazov, ktoré môžu na jednej strane preukázať existenciu zmluvného vzťahu medzi žalobkyňou a jej riaditeľom a na druhej strane to, že výdavky za zamestnancov vo výške 3 250 eur na V. C. zodpovedajú plneniam určeným na projekt Dicoems, ktoré boli poskytnuté za prvé obdobie a boli zaplatené a zaznamenané v účtovníctve. Žalobkyňa tak preukázala existenciu skutočných personálnych nákladov pridelených na prácu na projekte Dicoems vo výške 3 250 eur, ktoré sa musia považovať za oprávnené v zmysle bodov II.19 a II.20 všeobecných podmienok.

- 171 Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci sa teda závery auditu o neexistencii zmluvy a neoprávnenosti personálnych výdavkov týkajúcich sa V. C. vo výške 3 250 eur musia považovať za nesprávne.
- 172 Po tretie sa v súvislosti s ďalšou osobou (E. C.) v záverečnej správe z auditu uvádza, že personálne náklady sú neoprávnené. V záverečnej správe z auditu sa okrem neexistencie zmluvy v zmysle bodu II.20 ods. 2 všeobecných podmienok, uvádza aj to, že nie sú splnené podmienky stanovené pre zmluvy o internom (in-house) poradenstve v zmysle článku 6.1.1 usmernení o finančných otázkach týkajúcich sa nepriamych akcií šiesteho rámcového programu. Dodáva, že náklady týkajúce sa E. C. treba považovať na náklady na subdodávky a že nespĺňajú podmienky stanovené v bode II.6 všeobecných podmienok.
- 173 Žalobkyňa však nepreukázala, že závery auditu boli v tomto ohľade nesprávne. Vôbec totiž nespochybňuje, že podmienky stanovené na zmluvy o internom poradenstve nie sú splnené, ani že náklady týkajúce sa E. C. sa mali považovať za náklady na subdodávky, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené v bode II.6 všeobecných podmienok.
- 174 Návrh žalobkyne týkajúci sa E. C. preto treba zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné preskúmať otázku existencie zmluvy v zmysle bodu II.20.2 všeobecných podmienok.
- 175 Po štvrté v súvislosti s ďalšou osobou (J. G.) sa v záverečnej správe z auditu okrem neexistencie zmluvy uvádzajú aj ďalšie dôvody neoprávnenosti. Zdôrazňuje sa v nej najmä, že neexistujú informácie o prípadne vzniknutých nákladoch a že tieto náklady nie sú zaznamenané v účtovníctve žalobkyne pred vyhotovením osvedčenia o audite, na ktoré sa vzťahuje bod II.19 ods. 1 písm. d) všeobecných podmienok. Záverečná správa z auditu navyše uvádza nekoherentnosť medzi návrhom na náhradu predloženým v rámci projektu Dicoems a skutočnosťou, že J. G. sa vyskytoval ako stály zamestnanec projektu Cocoon.
- 176 Žalobkyňa pritom nespochybnila zistenia záverečnej správy z auditu v tomto ohľade, ani nekoherentnosť medzi návrhom na náhradu a skutočnosťou, že táto osoba sa vyskytovala ako stály zamestnanec v rámci projektu Cocoon. Žalobkyňa teda nepreukázala, že závery auditu boli nesprávne.
- 177 Z toho vyplýva, že návrh žalobkyne týkajúci sa týchto personálnych výdavkov sa musí bez ohľadu na to, či existuje zmluva, zamietnuť.
- 178 Napokon po piate v súvislosti s L. S. sa v záverečnej správe z auditu uvádza, že požadované náklady, ktoré boli zamietnuté, dosahujú v prípade tejto osoby v rámci prvého obdobia sumu 4 000 eur (127 hodín s hodinovou sadzbou 31,50 eura) a v rámci druhého obdobia sumu 3 500 eur (116 hodín s hodinovou sadzbou 30,17 eura). Jediný dôvod neoprávnenosti, ktorý sa uvádza v záverečnej správe z auditu, je neexistencia zmluvy v zmysle bodu II.20 ods. 2 všeobecných podmienok.
- 179 Z písomností pripojených k listu z 19. augusta 2009, ktoré boli zaslané Komisii, vyplýva, že L. S. vo svojom čestnom vyhlásení zo 14. augusta 2009 potvrdzuje, že v období od 1. januára 2004 do 30. júna 2006 žalobkyňa poskytol v rámci projektu Dicoems intelektuálne plnenia, ktoré spočívali v administratívnej podpore a v správe kontaktov pri organizovaní rôznych stretnutí týkajúcich sa projektu. V tomto vyhlásení sa uvádza hodinová sadzba vo výške 50 eur. Je uvedená aj celková výška jeho odmeny vo výške 7 500 eur, ktorá bola rozdelená podľa pripojených vyúčtovaní odmien.
- 180 Žalobkyňa rovnako predložila vyúčtovania odmien L. S., v ktorých sa uvádza hodinová sadzba 30 eur, a to z 2. januára 2004 (1 500 eur), z 1. marca 2004 (520 eur), z 1. júna 2004 (2 000 eur) a z 30. júna 2004 (3 480 eur), teda v celkovej výške 7 500 eur.

- 181 Pripojený je aj časový výkaz, v ktorom sa zmieňuje hodinová sadzba 30 eur, ako aj dokument, v ktorom sa uvádza, že fakturované sumy boli zaplatené. Tento dokument vyhotovený vo forme tabuľky spresňuje, že prvé tri vyúčtovania odmien sa týkajú prvého obdobia a že vyúčtovanie odmien z 30. júna 2004 sa týka druhého obdobia, takže celkovo ide o sumu 7 500 eur.
- 182 Z tlačív C predložených 19. augusta 2009 navyše vyplýva, že suma 4 000 eur pripadajúca na prvé obdobie a suma 3 500 eur pripadajúca na druhé obdobie, ktoré zodpovedajú celkovej fakturovanej sume vo výške 7 500 eur, boli zaplatené.
- 183 Realizácia projektu nie je navyše spochybnená.
- 184 Vzhľadom na vyššie uvedené treba zastávať názor, že žalobkyňa v rámci kontradiktórneho konania pred ukončením auditu predložila podporné dokumenty, ktoré môžu preukázať existenciu zmluvy v zmysle bodu II.20 všeobecných podmienok. Skutočnosť, ako to žalobkyňa uviedla v odpovedi na písomnú otázku Všeobecného súdu, že hodinová sadzba, ktorá je v čestnom vyhlásení uvedená vo výške 50 eur, pričom vo vyúčtovaniach odmien sa uvádza 30 eur, vyplýva z pochybenia, na vyvrátenie tohto záveru nepostačuje.
- 185 Pokiaľ ide o výšku predmetných súm, treba uviesť, že celková suma zodpovedá vyúčtovaniam odmien a tlačivám C a že bola zaznamenaná v účtovníctve.
- 186 Z časového výkazu predloženého žalobkyňou však vyplýva, že vyúčtovanie odmien z 2. januára 2004 vo výške 1 500 eur, ktoré sa týka prvého obdobia projektu Dicoems, zodpovedá počtu odpracovaných hodín v decembri bez toho, aby bolo spresnené, o aký rok ide. Môže však ísť len o december 2003, pretože prvé obdobie projektu Dicoems trvalo od 1. januára do 30. júna 2004. Bod II.19 ods. 1 písm. c) všeobecných podmienok však stanovuje, že náklady sú oprávnené, ak sú vynaložené počas trvania projektu. Suma 1 500 eur, ktorá zodpovedá hodinám odpracovaným v decembri 2003, teda pred začatím projektu Dicoems, je preto neoprávnená.
- 187 Z toho vyplýva, že žalobkyňa preukázala, že personálne výdavky vo výške 6 000 eur na L. S. zodpovedajú skutočne poskytnutým plneniam, ktoré boli určené na projekt, zaplatené a správne zaznamenané v účtovníctve, a teda predstavujú skutočné personálne náklady, ktoré sa musia považovať za oprávnené v zmysle bodov II.19 a II.20 všeobecných podmienok.
- 188 Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci sa musia závery auditu o neexistencii zmluvy a o neoprávnenosti personálnych výdavkov na L. S. vo výške 6 000 eur, považovať za nesprávne.
- 189 Z vyššie uvedeného vyplýva, že tvrdenia žalobkyne, ktoré sú založené na tom, že personálne náklady sa mali uznať za oprávnené, treba prijať, pokiaľ ide v rámci zmluvy Cocoon o sumu 3 500 eur týkajúcu sa L. S. a sumu 4 481,28 eura týkajúcu sa F. M., ako aj v rámci zmluvy o sumu 3 250 eur týkajúcu sa V. C. a sumu 6 000 eur týkajúcu sa L. S.
- 190 Návrhu žalobkyne týkajúcemu sa priamych personálnych nákladov vo výške 7 981,28 eura v prípade zmluvy Cocoon a vo výške 9 250 eur v prípade zmluvy Dicoems, teda v celkovej výške 17 231,28 eura, preto treba vyhovieť. V zostávajúcej časti ho treba zamietnuť.

O výhrade týkajúcej sa nepriamych nákladov

- 191 Žalobkyňa tvrdí, že skutočnosť, že väčšina nákladov sa považovala za neoprávnenú, neoprávnene spôsobila pomerné zníženie oprávnených nepriamych nákladov.

- 192 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že bod II.22 ods. 1 tretia zarážka všeobecných podmienok stanovuje, že v rámci modelu dodatočných nákladov sú nepriame náklady ohodnotené na 20 % priamych dodatočných nákladov znížených o náklady na subdodávky.
- 193 Ako sa už konštatovalo (body 189 a 190 vyššie), záverečná správa z auditu sa musí považovať za nesprávnu, pokiaľ ide o výpočet priamych personálnych nákladov vo výške 7 981,28 eura v prípade zmluvy Cocoon a vo výške 9 250 eur v prípade zmluvy Dicoems.
- 194 Z toho vyplýva, že výpočet nepriamych nákladov sa musí prehodnotiť, aby úmerne odrážal zvýšenie oprávnených priamych nákladov, s výnimkou nákladov na subdodávky.

O výhrade založenej na nekoherentnosti záverečnej správy z auditu

- 195 Žalobkyňa tvrdí, že záverečná správa z auditu je nekoherentná a že jasne nespresňuje, na akom základe sa niektoré sumy považovali za oprávnené. Uvádza, že aj keď sa niektoré pracovné zmluvy považovali za neplatné alebo neexistujúce, niektoré personálne náklady sa považovali za oprávnené.
- 196 Všeobecný súd uvádza, že zo záverečnej správy z auditu vyplýva, že niektoré náklady boli uznané za oprávnené, ak boli zaznamenané v účtovníctve a dostatočne preukázané. Napríklad v bode 5.3.3 záverečnej správy z auditu (strana 28 uvedenej správy) sa uvádza, že suma 250 eur, ktorá sa požadovala za druhé obdobie zmluvy Cocoon, zodpovedá výdavkom, ktoré vznikli v súvislosti s vyhotovením osvedčenia o audite za prvé obdobie, keďže táto suma bola zaplatená a je uvedená v účtovníctve. Je teda oprávnená na rozdiel od sumy, ktorá zodpovedá výdavkom, ktoré vznikli v súvislosti s vyhotovením osvedčenia o audite za druhé obdobie, ktorá nebola v účtovníctve zaznamenaná. Rovnaké odôvodnenie platí pre zmluvu Dicoems.
- 197 V bode 5.4.3 záverečnej správy z auditu (strana 31 uvedenej správy) je rovnako vysvetlené, prečo niektoré priame náklady súvisiace s projektom, ktoré boli náležite odôvodnené a správne zaznamenané v účtovníctve žalobkyne, boli v rámci projektu Cocoon uznané ako oprávnené, aj keď neboli požadované.
- 198 Treba konštatovať, že záverečná správa z auditu uvádza dôvody, pre ktoré sa určité náklady považovali za oprávnené. Žalobkyňa dostatočne nepreukázala, v čom je toto konštatovanie nekoherentné so skutočnosťou, že ostatné náklady boli kvalifikované ako neoprávnené. Ústne pripomienky, ktoré žalobkyňa v tomto ohľade uviedla, tento záver nevyvracajú.
- 199 Z toho vyplýva, že výhrada založená na nekoherentnosti záverečnej správy z auditu sa musí zamietnuť.

Záver v súvislosti s prvým žalobným dôvodom

- 200 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvému žalobnému dôvodu sa musí vyhovieť v rozsahu, v akom sa týka priamych personálnych nákladov, ktoré treba vo výške 17 231,28 eura považovať za oprávnené, a s nimi spojených nákladov, ktoré vznikli pri plnení zmlúv. V zostávajúcej časti ho treba zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila svoje povinnosti týkajúce sa vykonávania dohľadu, zásadu dobrej viery a zásadu lojálnej spolupráce pri plnení zmlúv

- 201 Žalobkyňa sa dovoláva porušenia povinnosti náležitej starostlivosti zo strany Komisie a v tejto súvislosti uvádza niektoré zmluvné ustanovenia. Tvrdí, že podmienky pre okamžité ukončenie neboli splnené. Okrem toho sa dovoláva porušenia zásad dobrej viery a lojálnej spolupráce, ktoré sú stanovené v belgickom občianskom práve. Žiada tiež spravodlivé vyplatenie náhrady škody, ktorá jej vznikla v dôsledku toho, že Komisia nevykonala kontrolu.

- 202 Po prvé uvádza viacero ustanovení všeobecných podmienok a dovoľáva sa porušenia povinnosti náležitej starostlivosti zo strany Komisie počas fázy realizácie projektov Cocoon a Dicoems.
- 203 Treba uviesť, že bod II.3 ods. 4 písm. a) všeobecných podmienok stanovuje, že Komisia dohliada nad vedeckou, technologickou a finančnou realizáciou projektu.
- 204 Nijaké z tvrdení žalobkyne však nepreukazuje, že Komisia si v prejednávanej veci nespĺnila nejakú zo svojich zmluvných povinností dohľadu.
- 205 Bod II.8 všeobecných podmienok totiž stanovuje, že Komisia musí posúdiť správy, ktoré sa jej poskytnú, v lehote 45 dní odo dňa ich doručenia. Pokiaľ však ide o výročné správy, a najmä finančné dokumenty stanovené v bode II.7 ods. 2 písm. b), bod II.8 ods. 3 stanovuje, že to, že sa Komisia v tejto lehote nevyjadrí, neznamená, že tieto dokumenty sú schválené a nebráni tomu, aby ich Komisia aj po uplynutí lehoty na zaplatenie odmietla schváliť. V prejednávanej veci teda nie je nečinnosť Komisie v priebehu fázy realizácie projektov v rozpore s týmto zmluvným ustanovením.
- 206 Rovnako z bodu II.28 ods. 8 všeobecných podmienok vyplýva, že Komisia môže pozastaviť platby, ak sú finančné výkazy neprijateľné alebo v prípade nezrovnalosti, avšak Komisii v tejto súvislosti neukladá nijakú povinnosť.
- 207 Tvrdenie žalobkyne, že Komisia mala konať rýchlejšie a požadovať od nej nápravu účtovných nezrovnalostí pred ukončením projektov a uskutočnením auditu, sa teda v prejednávanej veci nezakladá na nijakom zmluvnom ustanovení.
- 208 Navyše ako zdôrazňuje Komisia, skutočnosť, že vykonala účtovný a finančný audit, ktorý umožnil odhaliť nezrovnalosti, o ktoré ide v prejednávanej veci, potvrdzuje, že dodržala svoju povinnosť dohľadu podľa bodu II.29 všeobecných podmienok, ktorý stanovuje, že môže vykonať audity kedykoľvek až do piatich rokov po skončení projektu.
- 209 Napokon tvrdenie, že Komisia mala preukázať väčšiu náležitú starostlivosť, keďže vedela o pochybení koordinátora projektu Dicoems a o existencii podvodov, tento záver nevyvracia a musí sa navyše zamietnuť z toho dôvodu, že nemá nijaký vzťah k nezrovnalostiam, ktorých sa dopustila žalobkyňa.
- 210 Z toho vyplýva, že výhrada založená na porušení zmluvných ustanovení z dôvodu nedostatku náležitej starostlivosti musí byť zamietnutá.
- 211 Po druhé žalobkyňa tvrdí, že podmienky pre okamžité ukončenie podľa bodu II.16 ods. 2 všeobecných podmienok neboli v prejednávanej veci splnené. Podľa jej názoru mala Komisia pred tým, ako ukončila zmluvu, začať kontradiktórnu fázu stanovenú v bode II.16 ods. 1 všeobecných podmienok. Porušila tak zmluvné ustanovenia, ako aj zásadu dobrej viery a lojálnej spolupráce.
- 212 Treba pripomenúť, že bod II.16 ods. 2 všeobecných podmienok stanovuje, že Komisia môže okamžite ukončiť účasť zmluvného partnera v prípade, ak sa pri plnení zmluvy úmyselne alebo z nedbanlivosti dopustil nezrovnalosti [bod II.16 ods. 2 písm. a)] alebo ak nedodržiaval etické pravidlá uvedené v pravidlách účasti [bod II.16 ods. 2 písm. b)].
- 213 Pojem „nezrovnalosť“ je definovaný v bode II.1 ods. 11 všeobecných podmienok ako „akékoľvek nedodržanie ustanovenia práva Spoločenstva alebo porušenie zmluvnej povinnosti vyplývajúce z konania alebo opomenutia, ktorého sa dopustil zmluvný partner a ktoré poškodzuje alebo môže poškodiť všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev alebo nimi spravované rozpočty ako neopodstatnená výdavková položka“.

- 214 Ako bolo konštatované vyššie v rámci prvého žalobného dôvodu, žalobkyňa sa v prejednávanej veci dopustila nezrovnalostí, ktoré sú konštatované v záverečnej správe z auditu, a je preukázané, že tieto nezrovnalosti zodpovedajú definícii uvedenej v bode II.1 ods. 11 všeobecných podmienok.
- 215 Auditom sa totiž zistila nedohľadateľnosť nákladov, ktorých náhradu žalobkyňa požadovala, v jej účtovníctve, neexistencia originálov (alebo overených kópií, pokiaľ boli prípustné) dokumentov týkajúcich sa plnenia zmlúv, skutočnosť, že niektoré náklady, ktorých náhradu žalobkyňa požadovala, neboli skutočné a nezodpovedali podporným dokumentom o projektoch, skutočnosť, že žalobkyňa tým, že podpísala finančnú dokumentáciu, ktorá bola predložená Komisii, osvedčila okolnosti, ktoré nezodpovedali realite, čo sa týka vzniknutých nákladov a súvisiacich dokladov, a skutočnosť, že zmluvy o subdodávkach boli uzavreté v rozpore so zmluvnými ustanoveniami (bod 1.4, strany 10 a 11 záverečnej správy z auditu).
- 216 Tieto porušenia zmluvných povinností žalobkyňou, a najmä bodu II.19 a nasl. všeobecných podmienok, majú vplyv na rozpočet Únie, keďže príspevok Únie do rozpočtu určeného na projekty Cocoon a Dicoems je založený na oprávnenosti výdavkov vykázaných zmluvným partnerom, v prejednávanej veci žalobkyňou, a na dodržovaní jej zmluvných záväzkov.
- 217 Navyše ako zdôrazňuje Komisia, bod II.16 ods. 2 všeobecných podmienok nevyhnutne nepredpokladá existenciu podvodného zámeru žalobkyne, aby došlo k okamžitému ukončeniu zmluvy.
- 218 Na rozdiel od toho, čo žalobkyňa tvrdí v replike, skutočnosť, že sa zastáva názor, že predmetné nezrovnalosti bolo možné identifikovať až po audite, navyše neznamena, že tieto nezrovnalosti boli menšieho významu. V každom prípade, ako vyplýva z bodu II.1 ods. 11 všeobecných podmienok, definícia nezrovnalostí nestanovuje nijakú prahovú hodnotu závažnosti (rozsudok ELE.SI.A/Komisia, už citovaný v bode 139 vyššie, bod 107). S tým teda nie je v rozpore vyvodenie záveru, že nezrovnalosti, ku ktorým došlo v prejednávanej veci, odôvodňovali okamžité ukončenie zmluvy so žalobkyňou podľa bodu II.16 ods. 2 všeobecných podmienok.
- 219 Podmienky stanovené v bode II.16 ods. 2 všeobecných podmienok teda boli v prejednávanej veci splnené. Skutočnosť, že niektoré sumy, ktoré boli v rámci auditu zamietnuté, sa musia považovať za oprávnené (bod 200 vyššie), tento záver nevyvracia.
- 220 Komisia teda tým, že ukončila účasť žalobkyne bez toho, aby začala kontradiktórne konanie podľa bodu II.16 ods. 1 všeobecných podmienok, neporušila uplatniteľné zmluvné ustanovenia.
- 221 Po tretie žalobkyňa sa dovoľáva porušenia zásady dobrej viery a lojálnej spolupráce.
- 222 Treba pripomenúť, že článok 1134 tretí odsek belgického občianskeho zákonníka stanovuje, že zmluvy treba plniť v dobrej viere a článok 1135 toho istého zákonníka stanovuje, že „zmluvy sú záväzné nielen vo vzťahu k ich doslovnému zneniu ale tiež vo vzťahu k všetkým následkom, ktoré z nich s ohľadom na ich povahu vyplývajú na základe spravodlivosti, zvyklostí a právnych predpisov“.
- 223 Na jednej strane skutočnosť, že Komisia nepredložila pripomienky a výhrady k finančným výkazom žalobkyne, nemá na povinnosti, ktoré žalobkyňa vyplývajú na základe zmluvy, nijaký vplyv (pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu zo 16. mája 2001, Toditec/Komisia, T-68/99, Zb. s. II-1443, bod 98).
- 224 Na druhej strane, ako to zdôrazňuje Komisia, možno skutočnosť, že nezačala dialóg so žalobkyňou s cieľom napraviť finančné a účtovné nezrovnalosti a pred začatím auditu neupozornila koordinátora každého projektu alebo žalobkyňu, vysvetliť tým, že cieľom finančného a účtovného auditu je odhaľovať predmetné nezrovnalosti.

- 225 V tejto súvislosti zo zistení záverečnej správy z auditu a najmä zo zistených účtovných nezrovnalostí (nedohľadateľnosť nákladov požadovaných žalobkyňou, nesúlad medzi požadovanými nákladmi a predloženou dokumentáciou, neoprávnenosť niektorých nákladov, ktoré boli nesprávne vykázané ako oprávnené), vyplýva, že len dôkladné preskúmanie v rámci účtovného a finančného auditu mohlo umožniť identifikáciu predmetných nezrovnalostí.
- 226 Tvrdenia žalobkyne uvedené v replike, podľa ktorých Komisia vedela o pochybení koordinátora projektu Dicoems, proti ktorému boli vedené vyšetrovania, a o existencii podvodov, takže mala preukázať väčšiu náležitú starostlivosť, tento záver nevyvracajú najmä preto, že ako je pripomenuté v bode 209 vyššie, tieto skutočnosti nemajú spojitosť s nezrovnalosťami dotknutými vo veci samej, ktorých sa dopustila žalobkyňa. Rovnako tak na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, povinnosť náležitej starostlivosti Komisie nestráca svoju relevantnosť ani vtedy, keď sa kontroly vykonávajú na konci programu, lebo práve takéto kontroly umožňujú Komisii overiť, či si zmluvní partneri splnili zmluvné povinnosti.
- 227 Z toho vyplýva, že výhrada založená na porušení zásady dobrej viery a lojálnej spolupráce musí byť zamietnutá.
- 228 Po štvrté žalobkyňa tvrdí, že tým, že Komisia nevykonala kontrolu, jej bola spôsobená škoda, pretože sumy sa považovali za neoprávnené, pričom nezrovnalosti mohli byť pred ukončením auditu odstránené, ak by sa na ne včas upozornilo. Požaduje primeranú náhradu škody za plnenia poskytnuté v rámci šiesteho rámcového programu. Subsidiárne sa odvoláva na bezdôvodné obohatenie.
- 229 Žalobkyňa pri vypočúvaní na pojednávaní uviedla, že tento návrh umiestnila do zmluvného rámca a že tvrdenie založené na bezdôvodnom obohatení pripojila k piatemu žalobnému dôvodu (body 281 až 290 vyššie), čo bolo zaznamenané v zápisnici z pojednávania.
- 230 Pokiaľ ide o zmluvnú zodpovednosť, treba pripomenúť, že článok 1142 belgického občianskeho zákonníka, ktorý je zaradený do hlavy III knihy III nazvanej „Všeobecné ustanovenia o zmluvách a zmluvných záväzkoch“ stanovuje, že „ak dlžník nesplnil záväzok konať alebo zdržať sa nejakého konania, je povinný nahradiť škodu vrátane úrokov z omeškania“.
- 231 Navyše podľa článku 1147 belgického občianskeho zákonníka „dlžník je povinný, ak je to potrebné, nahradiť škodu vrátane úrokov z omeškania v prípade nesplnenia povinnosti alebo omeškania pri jej plnení, ak nepreukáže, že nesplnenie povinnosti bolo spôsobené vonkajšou príčinou, ktorú mu nemožno pripísať, alebo že z jeho strany nešlo o zlý úmysel“.
- 232 Z toho vyplýva, že na to, aby bola nahradená škoda, ktorá má svoj pôvod v zmluve, musia byť splnené tri podmienky, a to neplnenie zmluvy, škoda a príčinná súvislosť medzi týmto neplnením a škodou.
- 233 V prejednávanej veci stačí uviesť, ako bolo konštatované vyššie, že Komisia neporušila povinnosť náležitej starostlivosti, ktorá je stanovená v ustanoveniach predmetných zmlúv, ani zásadu dobrej viery pri plnení zmluvy alebo lojálnej spolupráce, na ktorú sa odvoláva žalobkyňa (body 201 až 227 vyššie).
- 234 Prvá podmienka teda nie je splnená.
- 235 Žalobkyňa okrem toho tvrdí, že projekty sa zrealizovali a že poskytla plnenia, v súvislosti s ktorými boli výdavky vynaložené. Toto tvrdenie sa však musí zamietnuť.
- 236 V rozsahu, v akom sa žalobkyňa dovoľáva zmluvnej zodpovednosti, treba totiž pripomenúť, že dôkaz o tom, že sa projekt zrealizoval, na odôvodnenie pridelenia konkrétnej dotácie nepostačuje. Prijemca pomoci musí okrem toho preukázať, že požadované náklady vynaložil v súlade s podmienkami stanovenými na poskytnutie predmetnej pomoci, pričom oprávnenými nákladmi sú len riadne odôvodnené náklady. Jeho povinnosť dodržiavať stanovené podmienky financovania je jedným z jeho

podstatných záväzkov, a teda podmieňuje priznanie finančnej pomoci Únie (rozsudky Všeobecného súdu z 22. mája 2007, Komisia/IIC, T-500/04, Zb. s. II-1443, bod 94, a zo 17. októbra 2012, Komisia/EU Research Projects, T-220/10, bod 29).

237 Ako však už bolo konštatované (bod 200 vyššie), žalobkyňa v prejednávanej veci nedodrжала všetky svoje finančné a účtovné povinnosti.

238 Návrh na náhradu škody sa teda musí zamietnuť.

239 V rozsahu, v akom sa žalobkyňa dovoľáva bezdôvodného obohatenia, treba odkázať na odôvodnenie uvedené v rámci prvej časti piateho žalobného dôvodu (body 281 až 290 vyššie).

240 Napokon tvrdenia smerujúce k zrušeniu oznámenia o dlhu sa musia zamietnuť ako tvrdenia uvedené na podporu neprípustného žalobného návrhu (bod 75 vyššie).

241 Vzhľadom na vyššie uvedené sa druhý žalobný dôvod musí zamietnuť v celom rozsahu.

O treťom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila zásady riadnej správy vecí verejných a proporcionality

242 Žalobkyňa na podporu tohto žalobného dôvodu uvádza dve výhrady, pričom prvá výhrada je založená na porušení zásady riadnej správy vecí verejných a druhá na porušení zásady proporcionality.

243 Spresnila, že tento žalobný dôvod má podporovať tretí a štvrtý žalobný návrh. V rozsahu, v akom tento žalobný dôvod smeruje k zrušeniu oznámenia o dlhu, sa musí zamietnuť ako dôvod uvedený na podporu neprípustného žalobného návrhu (bod 75 vyššie). Bude teda preskúmaný nižšie v rozsahu, v akom je uvedený na podporu tretieho žalobného návrhu smerujúceho k spochybneniu rozhodnutia o ukončení predmetných zmlúv a štvrtého žalobného návrhu v rozsahu, v akom je jeho cieľom spochybníť návrh Komisie na vrátenie.

– O výhrade založenej na porušení zásady riadnej správy vecí verejných

244 Žalobkyňa sa dovoľáva povinnosti Komisie dôkladne, nestranne a s náležitou starostlivosťou preskúmať relevantné okolnosti v tejto veci. Po prvé sa sťažuje na to, že Komisia nevykonala kontrolu počas fázy plnenia zmlúv. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že Komisia dala konkludentný súhlas s fázou plnenia zmlúv napriek tomu, že podala žiadosti smerujúce k tomu, aby úradníci Komisie zakročili proti určitým nezrovnalostiam, ktorých sa dopustil koordinátor jedného z týchto dvoch sporných projektov, a napriek tomu, že Komisii zasielala listy. Rovnako zdôrazňuje, že po pochybení koordinátora projektu Dicoems, tento projekt trval ďalších 18 mesiacov bez koordinátora. Po druhé sa sťažuje na to, že sa nekonali stretnutia pred vyhotovením záverečnej správy z auditu. Po tretie sa dovoľáva toho, že sa nezohľadnili dokumenty, ktoré boli predložené 19. augusta 2009.

245 Treba pripomenúť, že inštitúcie Únie sú povinné plniť si povinnosti vyplývajúce zo všeobecnej zásady riadnej správy vecí verejných voči spravovaným subjektom výlučne v rámci výkonu svojej správnej právomoci. Naopak, ak je má vzťah medzi Komisiou a žalobcom jasne zmluvnú povahu, žalobca by Komisii mal vytýkať iba porušenia zmluvných ustanovení alebo porušenia práva uplatňovaného na zmluvu (rozsudok Všeobecného súdu z 3. júna 2009, Komisia/Burie Onderzoek en advies, T-179/06, neuvverejnený v Zbierke, bod 118, a uznesenie Všeobecného súdu z 8. februára 2010, Alisei/Komisia, T-481/08, Zb. s. II-117, body 95 a 96).

246 V prejednávanej veci niet pochyb o zmluvnej povahe tohto sporu a samotná žalobkyňa ju pripúšťa.

- 247 Jej tvrdenia, že Komisia má pri plnení predmetných zmlúv osobitné funkcie a právomoci, sa musia zamietnuť.
- 248 V tejto súvislosti žalobkyňa odkazuje na rozhodnutie č. 1513/2002. Toto rozhodnutie v článku 6 ods. 1 stanovuje, že „Komisia priebežne a systematicky monitoruje, s pomocou nezávislých kvalifikovaných odborníkov, priebeh šiesteho rámcového programu a jeho osobitných programov“. V prílohe III bode 2 sa tiež stanovuje, že „Komisia bude vykonávať výskumné činnosti takým spôsobom, aby zabezpečila ochranu finančných záujmov spoločenstva, a to prostredníctvom účinnej kontroly a v prípade zistenia nezrovnalostí prostredníctvom odrádzajúcich a primeraných pokút“.
- 249 Žalobkyňa rovnako v rámci svojej odpovede na písomnú otázku Všeobecného súdu, poukazuje na právomoc Komisie vykonávať audity, jej právomoc jednostranne ukončiť zmluvy alebo jej právomoc vymáhať sumy spochybňované v oznámení o dlhu. Poukazuje tiež na existenciu výsad spadajúcich do správnych právomocí Komisie.
- 250 Skutočnosti, ktoré žalobkyňa uviedla, však nemenia nič na zmluvnej povahe tohto sporu a na tom, že v prejednávanej veci Komisia konala na základe predmetných zmlúv bez toho, aby využila výsady orgánu verejnej moci, ktoré sú jej priznané, pokiaľ koná ako správny orgán (pozri tiež v tomto zmysle uznesenie Súdneho dvora z 31. marca 2011, Mauerhofer/Komisia, C-433/10 P, bod 83, a uznesenie Všeobecného súdu z 10. apríla 2008, Imelios/Komisia, T-97/07, neuverejnené v Zbierke, bod 28).
- 251 Žalobkyňa preto môže Komisii vytýkať len porušenie zmluvných ustanovení alebo porušenie práva uplatniteľného na zmluvu.
- 252 V prejednávanej veci však žalobkyňa na podporu svojej výhrady založenej na porušení zásady riadnej správy vecí verejných poukazuje na nesplnenia povinností spočívajúce v nevykonaní kontroly počas fázy plnenia zmlúv a v tom, že pred vyhotovením záverečnej správy z auditu sa nekonali stretnutia. Aj keby sa takéto nesplnenia povinností preukázali, nemali by nijaký vplyv na povinnosti žalobkyne, ktoré jej vyplývajú z predmetných zmlúv a na ukončenie uvedených zmlúv v prejednávanej veci (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok Všeobecného súdu z 13. júna 2012, Insula/Komisia, T-246/09, bod 274).
- 253 Tieto tvrdenia sa preto musia v tomto kontexte považovať za bezpredmetné.
- 254 Okrem toho a v každom prípade v rozsahu, v akom sa žalobkyňa odvoláva na porušenie zásady riadnej správy vecí verejných s cieľom, aby bolo ukončenie predmetných zmlúv vyhlásené za neoprávnené (tretí žalobný návrh), treba pripomenúť, ako sa konštatovalo vyššie, že toto ukončenie bolo v súlade s uplatniteľnými zmluvnými ustanoveniami, ako aj zo zásadami riadnej správy vecí verejných a lojálnej spolupráce (body 211 až 227 vyššie). Tvrdenia, ktoré žalobkyňa uviedla na podporu tejto výhrady, nemôžu tieto konštatovania vyvrátiť.
- 255 Ďalej sa musí zamietnuť aj tvrdenie, ktoré je založené na tom, že sa nezohľadnili dokumenty predložené 19. augusta 2009. Tieto dokumenty totiž Komisia zohľadnila (bod 110 vyššie). Ďalej žalobkyňa nepreukázala, v čom by sa dôsledky údajných nesplnení povinností zo strany Komisie v tejto súvislosti líšili od tých, ktoré už boli zistené v rámci prvého žalobného dôvodu (bod 200 vyššie).
- 256 Napokon v rozsahu, v akom sa žalobkyňa odvoláva na porušenie zásady riadnej správy vecí verejných s cieľom, aby bol návrh Komisie na náhradu vyhlásený za nedôvodný (štvrtý žalobný návrh), treba uviesť, že žalobkyňa nepreukázala, v čom by sa dôsledky údajných nesplnení povinností zo strany Komisie v tejto súvislosti líšili od tých, ktoré už boli zistené v rámci prvého žalobného dôvodu (bod 200 vyššie).

257 Z vyššie uvedeného vyplýva, že výhrada založená na porušení zásady riadnej správy vecí verejných musí byť zamietnutá.

– O výhrade založenej na porušení zásady proporcionality

258 Žalobkyňa tvrdí, že opatrenia prijaté Komisiou, a konkrétne rozhodnutie o okamžitom ukončení zmluvy, porušujú zásadu proporcionality, a to vzhľadom na čisto účtovnú povahu vytýkaných nezrovnalostí.

259 Treba pripomenúť, že zásada proporcionality stanovená v článku 5 ZEÚ má upravovať všetky spôsoby konania Únie bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú zmluvnej povahy (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok Všeobecného súdu z 25. mája 2004, Distilleria Palma/Komisia, T-154/01, Zb. s. II-1493, bod 44). Táto zásada vyžaduje, aby akty inštitúcií Únie neprekračovali hranice toho, čo je primerané a nevyhnutné na uskutočnenie sledovaného cieľa (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora zo 17. mája 1984, Denkavit Nederland, 15/83, Zb. s. 2171, bod 25, a rozsudok Všeobecného súdu z 12. októbra 1999, Conserve Italia/Komisia, T-216/96, Zb. s. II-3139, bod 101).

260 V prejednávanej veci zo záverečnej správy z auditu vyplýva, že žalobkyni sa vytýkalo mnoho rôznych nezrovnalostí. Konkrétne záverečná správa z auditu konštatovala nedohľadateľnosť určitých nákladov, ktorých vrátenie žalobkyňa požadovala, v jej účtovníctve, ako aj neexistenciu originálov (alebo overených kópií, pokiaľ boli prípustné) dokumentov týkajúcich sa plnenia zmlúv. V uvedenej správe sa tiež uvádza, že niektoré náklady, ktorých náhradu žalobkyňa požadovala, neboli skutočné a nezodpovedali podporným dokumentom o projektoch. Okrem toho sa v nej konštatuje, že žalobkyňa tým, že podpísala finančnú dokumentáciu, ktorá bola predložená Komisii, osvedčila okolnosti, ktoré nezodpovedali realite, pokiaľ išlo o vzniknuté náklady a súvisiace doklady. Rovnako sa v nej uvádza, že zmluvy o subdodávkach boli uzatvorené v rozpore so zmluvnými ustanoveniami.

261 Tieto zistenia obsiahnuté v záverečnej správe z auditu sa v rámci prvého žalobného dôvodu považovali za nesprávne, pokiaľ ide o časť priamych personálnych nákladov, ktoré sa mali vo výške 17 231,28 eura považovať za oprávnené, a pokiaľ išlo o s nimi súvisiace nepriame náklady, ktoré vznikli pri plnení zmlúv (bod 200 vyššie).

262 Nič to však nemení na tom, že zistenia uvedené v záverečnej správe z auditu sú v zostávajúcej časti naďalej dôvodné.

263 Treba však pripomenúť, že povinnosť Komisie zabezpečiť riadnu finančnú správu zdrojov Únie v súlade s článkom 317 ZFEÚ a nevyhnutnosť bojovať proti podvodu s financovaním Únie priznávajú zásadný význam záväzkom týkajúcim sa finančných podmienok (pozri analogicky rozsudok Všeobecného súdu zo 17. júna 2010, CEVA/Komisia, T-428/07 a T-455/07, Zb. s. II-2431, bod 126 a tam citovanú judikatúru). V prejednávanej veci preto povinnosť žalobkyne dodržiavať povinnosti, najmä pokiaľ ide o dohľadateľnosť nákladov a predkladanie podporných dokumentov o vzniknutých nákladoch, predstavuje jeden z jej podstatných záväzkov, ktorý má Komisii umožniť, aby mala k dispozícii údaje nevyhnutné na overenie, či boli dotknuté príspevky použité v súlade s ustanoveniami zmlúv.

264 Z toho vyplýva, že Komisia správne zastávala názor, že sa žalobkyňa dopustila vážnych pochybení, ktoré môžu poškodiť finančné záujmy Únie v zmysle bodu II.1 ods. 11 všeobecných podmienok pri plnení zmlúv Dicoems a Cocoon.

265 Z toho vyplýva, že opatrenia prijaté Komisiou, a to konkrétne rozhodnutie o okamžitom ukončení zmluvy podľa bodu II.16 ods. 2 všeobecných podmienok, ktoré okrem iného predstavuje uplatnenie relevantných zmluvných ustanovení, ako už bolo konštatované (body 211 až 220 vyššie), neporušujú zásadu proporcionality.

266 Táto výhrada sa teda musí zamietnuť.

267 Tretí žalobný dôvod sa preto musí zamietnuť v celom rozsahu.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení práv na obranu a na nedostatku odôvodnenia

268 Žalobkyňa sa dovoľáva porušenia práva na obranu a v replike nedostatku odôvodnenia. Vo svojej odpovedi na písomnú otázku uviedla, že tento žalobný dôvod má podporovať tretí a štvrtý žalobný návrh. V rozsahu, v akom tento žalobný dôvod smeruje k zrušeniu oznámenia o dlhu, sa musí zamietnuť ako dôvod uvedený na podporu neprípustného žalobného návrhu (bod 75 vyššie).

– O výhrade založenej na porušení práva na obranu

269 Žalobkyňa v prvom rade tvrdí, že počas auditu a po vyhotovení návrhu správy z auditu nemohla účinne vyjadriť svoje stanovisko a v druhom rade, že stretnutia týkajúce sa záverečnej správy z auditu, ktoré sa konali 3. decembra 2009 a 1. júla 2010, prebehli bez prítomnosti úradníkov, ktorí audit vykonali.

270 Najskôr treba uviesť, že žalobkyňa sa nedovoľáva porušenia žiadneho konkrétného ustanovenia predmetných zmlúv, ani žiadneho právneho ustanovenia, ktoré sa na uvedené zmluvy uplatňuje.

271 Ďalej aj za predpokladu, že by sa mohol zastávať názor, že právo, ktoré sa na zmluvu uplatní, predpokladá existenciu zmluvných povinností Komisie v tomto ohľade, žalobkyňa nepreukázala, v čom by sa následky líšili od tých, ktoré už boli konštatované vyššie (bod 200 vyššie).

272 Napokon z okolností prejednávanej veci v každom prípade vyplýva, že táto výhrada je nedôvodná. Z údajov uvedených v spise, ktoré boli uvedené vyššie (body 38 až 46 vyššie) totiž vyplýva, že žalobkyňa mohla účinne vyjadriť svoje stanovisko po vyhotovení návrhu správy z auditu, a to najmä v liste z 19. augusta 2009, ktorý Komisia na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, v rámci záverečnej správy z auditu zohľadnila (bod 110 vyššie). Samotná skutočnosť, že sa jej návrhom v plnom rozsahu nevyhovelo, neznamená, že tieto dokumenty Komisia nepreskúmala. Navyše po vyhotovení záverečnej správy z auditu, došlo ku korešpondencii medzi Komisiou a žalobkyňou (body 48 až 59 vyššie).

273 Táto výhrada sa preto musí zamietnuť.

– O výhrade založenej na porušení povinnosti odôvodnenia

274 Žalobkyňa v replike tvrdí, že Komisia neodôvodnila, prečo nezohľadnila dodatočné dokumenty a prečo sa sumy, ktoré Komisia zohľadnila, líšili od tých, ktoré vyplývali z jej účtovníctva.

275 Bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o prípustnosti tejto výhrady vznesenej v replike, stačí uviesť, že Komisia má túto povinnosť na základe článku 296 ZFEÚ. Týka sa však len spôsobov jednostranného konania tejto inštitúcie. Komisia tak nemá túto povinnosť na základe zmluvy, ktorú uzavrela so žalobkyňou. V dôsledku toho môže táto povinnosť prípadne zakladať len mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Distilleria Palma/Komisia, už citovaný v bode 259 vyššie, bod 46). Zo žaloby ani z odpovede žalobkyne na otázky Všeobecného súdu však nevyplýva, že chcela vyvodiť mimozmluvnú zodpovednosť Únie v tomto ohľade.

276 Okrem toho žalobkyňa v každom prípade nepreukázala, v čom by sa následky takéhoto porušenia líšili od tých, ktoré už boli zistené v rámci prvého žalobného dôvodu (bod 200 vyššie).

277 Táto výhrada sa teda musí zamietnuť a v dôsledku toho aj tento žalobný dôvod ako celok.

Záver v súvislosti s hlavným návrhom

- 278 Vzhľadom na vyššie uvedené sa hlavnému návrhu musí čiastočne vyhovieť. Konštatuje sa tak, že oprávnené náklady, ktoré je Komisia v zmysle sporných zmlúv povinná nahradiť, zahŕňajú tiež priame personálne náklady vo výške 17 231,28 eura, ako aj s nimi súvisiace nepriame náklady, ktoré vznikli pri plnení zmlúv.
- 279 Hlavný návrh sa musí v zostávajúcej časti zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné nariadiť vyhotovenie dodatočného znaleckého posudku, ako žalobkyňa navrhla na pojednávaní.

3. O subsidiárnom návrhu založenom na piatom žalobnom dôvode

- 280 Žalobkyňa uvádza piaty žalobný dôvod na podporu jej subsidiárneho návrhu smerujúcemu k tomu, aby sa Komisii uložila povinnosť zaplatiť jej náhradu škody, ktorá jej údajne vznikla. Na základe tohto žalobného dôvodu sa má konštatovať zodpovednosť Komisie za bezdôvodné obohatenie a protiprávne konanie.

O prvej časti založenej na bezdôvodnom obohatení

- 281 V rámci prvej časti tohto žalobného dôvodu žalobkyňa tvrdí, že Komisia využila vedecké výsledky predmetných projektov a vzhľadom na ukončenie zmlúv sa dovoľáva bezdôvodného obohatenia.
- 282 Treba pripomenúť, že žaloba založená na bezdôvodnom obohatení, ako ju upravuje väčšina vnútroštátnych právnych systémov, neobsahuje podmienku týkajúcu sa protiprávnosti alebo zavinenia v správaní žalovanej strany. Naopak, aby mohla byť táto žaloba úspešná, je potrebné, aby obohatenie nemalo žiadny platný právny základ. Táto podmienka nie je splnená najmä vtedy, keď obohatenie možno odôvodniť zmluvnými povinnosťami [rozsudok Súdneho dvora zo 16. decembra 2008, Masdar (UK)/Komisia, C-47/07 P, Zb. s. I-9761, body 45 a 46].
- 283 V prejednávanej veci, ako zdôrazňuje Komisia, má údajná výhoda, ktorú získala, svoj pôvod v zmluvných vzťahov medzi stranami.
- 284 Z toho vyplýva, že prípadné obohatenie Komisie alebo ochudobnenie žalobkyne nemožno kvalifikovať ako bezdôvodné, pokiaľ sa opiera o platný zmluvný rámec.
- 285 Okrem toho ako to zdôraznila žalobkyňa, skutočnosť, že Komisia ukončila predmetné zmluvy listom z 5. novembra 2010, tento záver nemení.
- 286 Predmetom tejto výhrady je totiž v skutočnosti návrh na náhradu škody zmluvného pôvodu, bez ohľadu na toto ukončenie. Navyše z predmetných zmlúv vyplýva, že niektoré zmluvné ustanovenia sú pre účastníka naďalej platné aj po ukončení predmetných zmlúv, a to najmä body II.29, II.30 a II.31 týkajúce sa auditu, odškodnenia a vymáhania neoprávnene vyplatených súm.
- 287 Napokon žalobkyňa v každom prípade nemôže dôvodne tvrdiť, že sa Komisia na základe týchto zmlúv obohatila.
- 288 Na základe bodu II.27 všeobecných podmienok totiž preddavky poskytnuté koordinátorovi na účet konzorcia zostávajú podľa rozpočtových pravidiel vo vlastníctve Únie.

289 Navyše zo samotného znenia bodu II.32 všeobecných podmienok v spojení s bodom II.1 ods. 14 tých istých všeobecných podmienok, vyplýva, že výsledky predmetných projektov, ako aj s nimi spojené práva, sú majetkom samotných zmluvných partnerov Komisie, ktorí prispeli k ich získaniu (pozri tiež v tomto zmysle rozsudok *Insula/Komisia*, už citovaný v bode 252 vyššie, bod 264).

290 Prvá časť piateho žalobného dôvodu sa teda musí zamietnuť.

O druhej časti založenej na zodpovednosti Komisie za zavinenie

291 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia v rámci iného projektu financovaného zo strany Únie (*Pasodoble*) zaslala 16. apríla 2010 prostredníctvom vedúceho oddelenia Výkonnej agentúry pre výskum (REA), teda bezodkladne po vykonaní auditov, koordinátorovi tohto iného projektu list, v ktorom ho upozornila na prevádzkovú kapacitu žalobkyne a odporučila mu, aby žalobkyni pridelil len časť preddavkového financovania. Žalobkyňa tvrdí, že tento list predstavuje protiprávne konanie Komisie, pod ktorej právomoc REA spadá, keďže jej spôsobilo hospodársku a morálnu ujmu.

292 Treba pripomenúť, že nariadenie Rady (ES) č. 58/2003 z 19. decembra 2002, ktoré stanovuje štatút výkonných orgánov, ktorým majú byť zverené niektoré úlohy v rámci riadenia jedného alebo viacerých programov spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 2003, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 235), priznáva Komisii právomoc vytvoriť výkonné agentúry, ktorým majú byť zverené niektoré úlohy v rámci riadenia jedného alebo viacerých programov Spoločenstva. Pokiaľ Komisia naďalej vykonáva úlohy, ktoré si vyžadujú voľnú úvahu na uskutočňovanie politických rozhodnutí v praxi, môže byť agentúra poverená riadením niektorých fáz určitého projektu, prijímaním nástrojov na plnenie rozpočtu a vykonávaním všetkých činností potrebných na vykonanie programu Spoločenstva na základe právomocí prenesených Komisiou, a najmä činností súvisiacich s pridelovaním zákaziek a grantov (článok 6 ods. 1 a 2 nariadenia č. 58/2003).

293 Článok 4 ods. 2 nariadenia č. 58/2003 okrem toho stanovuje, že výkonná agentúra má právnu subjektivitu. Z článku 21 uvedeného nariadenia vyplýva, že zmluvnú zodpovednosť výkonnej agentúry upravuje právo, ktorým sa riadi príslušná zmluva, a že v prípade mimozmluvnej zodpovednosti je výkonná agentúra povinná nahradiť akúkoľvek škodu spôsobenú agentúrou alebo jej zamestnancami pri plnení si povinností v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov. Rozhodovať v takýchto sporoch o náhradu škody je príslušný Súdny dvor Európskej únie. Navyše v súlade s článkom 22 uvedeného nariadenia každý úkon výkonnej agentúry, ktorý poškodzuje tretiu osobu, môže pred Komisiou napadnúť ktorákoľvek osoba, ktorá je priamo alebo individuálne dotknutá, alebo členský štát, aby sa preskúmala jeho zákonnosť. Správna sťažnosť sa predkladá Komisii, ktorej rozhodnutie možno napadnúť na Súdnom dvore žalobou o neplatnosť.

294 V súlade s týmto nariadením č. 58/2003 Komisia zriadila REA rozhodnutím 2008/46/ES zo 14. decembra 2007, ktorým sa zriaďuje Výkonná agentúra pre výskum na riadenie niektorých oblastí špecifických programov Spoločenstva Ľudia, Kapacity a Spolupráca v oblasti výskumu (Ú. v. EÚ L 11, 2008, s. 9).

295 Článok 1 rozhodnutia 2008/46 stanovuje, že štatút REA sa riadi nariadením č. 58/2003.

296 Z toho vyplýva, že REA má právnu subjektivitu. Rovnako z rozhodnutia 2008/46 v spojení s článkom 21 nariadenia č. 58/2003 vyplýva, že v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti je REA povinná nahradiť škodu, ktorú spôsobí sama alebo ju spôsobia jej zamestnanci pri plnení si povinností.

297 Navyše z rozhodnutia 2008/46 vyplýva, že REA je poverená najmä úlohami súvisiacimi s riadením všetkých fáz jednotlivých projektov v rámci vykonávania niektorých oblastí špecifických programov „Ľudia“, „Kapacity“ a „Spolupráca“, a s riadením pracovného programu prijatého Komisiou, ako aj s vykonávaním kontrol, ktoré sú na tento účel potrebné. Je tiež poverená prijímaním nástrojov na

plnenie rozpočtu v príjmoch a výdavkoch a vykonávaním operácií potrebných na riadenie predmetných programov, a najmä tých, ktoré súvisia s pridelením grantov a zákaziek (článok 4 ods. 1 rozhodnutia 2008/46).

- 298 V prejednávanej veci žalobkyňa tvrdí, že list zaslaný vedúcim oddelenia REA koordinátorovi iného projektu zakladá zodpovednosť Komisie.
- 299 Treba však konštatovať, že tento list zo 16. apríla 2010 obsahuje hlavičku agentúry REA a je podpísaný vedúcim oddelenia REA, ktorá má právnu subjektivitu. Navyše sa nespochybňuje, že tento list patrí do právomocí agentúry REA, ktorá plní úlohy súvisiace s riadením alebo plnením rozpočtu, a najmä tie, ktoré súvisia s pridelením grantov a zákaziek. Napokon v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti je REA povinná nahradiť škodu, ktorú spôsobí sama alebo jej zamestnanci pri plnení svojich povinností (bod 296 vyššie).
- 300 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, tento list nemožno považovať za list zaslaný Komisiou alebo za list, ktorý možno Komisii pripísať (pozri v tomto zmysle a analogicky uznesenie Súdneho dvora z 10. novembra 2011, Agapiou/Joséphidès/Komisia a EACEA, C-626/10 P, body 27 až 30 a 52 až 55, a rozsudok Všeobecného súdu z 8. októbra 2008, Sogelma/AER, T-411/06, Zb. s. II-2771, body 50 až 57).
- 301 Tento záver nevyvracia tvrdenie žalobkyne, ktoré je okrem toho nepodložené, podľa ktorého skutočnosti uvedené v tomto liste „jasne“ pochádzajú od úradníkov Komisie. Aj v prípade, že by Komisia informovala agentúru REA o výsledkoch auditu, za list zo 16. apríla 2010 by totiž bola výhradne zodpovedná agentúra REA.
- 302 Predmetný list, ktorý sa pripisuje agentúre REA, preto nemôže založiť zodpovednosť Komisie a druhá časť tohto žalobného dôvodu, ktorá smeruje proti Komisii, je neprípustná.
- 303 V každom prípade, aj keby sa predmetný list mohol pripísať Komisii, treba pripomenúť, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie a uplatnenie práva na náhradu spôsobenej škody závisia podľa článku 340 druhého odseku ZFEÚ od splnenia súhrnu podmienok, a to od protiprávnosti konania vytýkaného inštitúciám, existencie škody a existencie príčinnej súvislosti medzi týmto konaním a uvádzanou škodou (pozri najmä analogicky rozsudky z 29. septembra 1982, Oleifici Mediterranei/EHS, 26/81, Zb. s. 3057, bod 16, a z 9. septembra 2008, FIAMM a i./Rada a Komisia, C-120/06 P a C-121/06 P, Zb. s. I-6513, bod 106). Keďže tieto tri podmienky musia byť splnené kumulatívne, na zamietnutie žaloby o náhradu škody postačuje, že nie je splnená jedna z nich (pozri rozsudok Súdneho dvora z 18. marca 2010, Trubowest Handel a Makarov/Rada a Komisia, C-419/08 P, Zb. s. I-2259, bod 41).
- 304 V prejednávanej veci však stačí uviesť, že žalobkyňa nepreukázala, že sa list zo 16. apríla 2010 vyznačuje zavineným protiprávnym konaním. Autor uvedeného listu totiž uvádza, že jeho pochybnosti o prevádzkovej kapacite žalobkyne pri plnení úloh, ktoré jej boli v rámci projektu zverené, boli nedávno potvrdené na základe účtovného auditu, ktorý vykonala Komisia. V tomto kontexte koordinátorovi odporúča, aby žalobkyňa poskytla len časť preddavkov, pričom zostávajúca časť sa jej môže vyplatiť až po tom, čo začne uspokojivo vykonávať svoje činnosti, ako je stanovené v opise úloh. Autor listu si navyše vyhradzuje právo vykonať kedykoľvek v sídle žalobkyne kontroly, aby sa uistil, že náklady, ktoré jej vznikli, sú skutočne identifikovateľné a oprávnené.
- 305 Autor listu tak konal v rámci úloh v oblasti rozpočtového riadenia a žalobkyňa nepreukázala, že by porušil nejaké právne ustanovenie alebo by sa dopustil akejkoľvek nezrovnalosti. Navyše na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, sa obsah tohto listu nejaví ako hanlivý, keďže bez ohľadu na skutočnosť, že časť personálnych nákladov sa nesprávne považovala za neoprávnené, v záverečnej správe z auditu sa správne dospelo k záveru o existencii nezrovnalostí, ktoré odôvodňovali ukončenie zmlúv Cocoon a Dicoems.

- 306 Z toho vyplýva, že druhá časť tohto žalobného dôvodu je v každom prípade nedôvodná.
- 307 Piaty žalobný dôvod sa teda musí zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o návrhu žalobkyne smerujúcemu k tomu, aby Komisia predložila dokumenty, ktoré by umožnili posúdiť škodu, ktorá žalobkyni údajne vznikla v dôsledku zaslania tohto listu.

Záver o subsidiárnom návrhu

- 308 Vzhľadom na vyššie uvedené sa subsidiárny návrh teda musí zamietnuť.

4. O protinávrhu Komisie

- 309 Komisia tvrdí, že k ukončeniu zmlúv Dicoems a Cocoon a k vydaniu oznámenia o dlhu došlo v úplnom súlade s platnými zmluvnými ustanoveniami. V duplike po prvé predkladá protinávrh smerujúci k tomu, aby sa žalobkyni uložila povinnosť vrátiť jej sumu vo výške 164 080,03 eura, ktorá je uvedená v oznámení o dlhu, zvýšenú o úroky z omeškania, ako je stanovené v bode II.31 ods. 2 všeobecných podmienok. Po druhé navrhuje, aby sa potvrdil koniec účasti žalobkyne na projektoch Dicoems a Cocoon, ktorý je uvedený v liste z 5. novembra 2010.
- 310 Treba pripomenúť, že Všeobecný súd, ktorý rozhoduje na základe arbitrážnej doložky, musí o tomto spore rozhodnúť na základe vnútroštátneho hmotného práva, ktorým sa daná zmluva riadi (rozsudok Súdneho dvora z 18. decembra 1986, Komisia/Zoubek, 426/85, Zb. s. 4057, bod 4), teda v prejednávanej veci na základe belgického práva, ktorým sa riadia dotknuté zmluvy podľa článku 12 každej z týchto zmlúv.
- 311 Naproti tomu v súlade so všeobecne uznávanou právnou zásadou, podľa ktorej každý súd uplatňuje vlastné procesné pravidlá, sa na základe práva Únie posúdi len súdna právomoc a prípustnosť návrhov (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora Komisia/Zoubek, už citovaný v bode 310 vyššie, bod 10, a Všeobecného súdu z 13. júna 2012, Insula/Komisia, T-110/10, body 29 a 30).
- 312 V prejednávanej veci je protinávrh Komisie formulovaný v rámci dupliky.
- 313 Treba však pripomenúť, že článok 48 rokovacieho poriadku zakazuje, aby sa počas konania uvádzali nové žalobné dôvody.
- 314 Z judikatúry okrem toho vyplýva, že hoci podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku je za určitých okolností prípustné uvádzanie nových žalobných dôvodov počas konania, toto ustanovenie nemožno v nijakom prípade vykladať tak, že umožňuje jednému účastníkovi konania zmeniť počas konania samotný predmet sporu (pozri v tomto zmysle analogicky rozsudok Súdneho dvora zo 14. októbra 1987, Komisia/Dánsko, 278/85, Zb. s. 4069, body 37 a 38, a rozsudok Všeobecného súdu z 18. septembra 1992, Asia Motor France a i./Komisia, T-28/90, Zb. s. II-2285, bod 43).
- 315 Článok 48 rokovacieho poriadku nerobí rozdiel medzi tým, či ide o žalobcu, alebo o žalovaného.
- 316 Navyše Súdny dvor mal na základe ustanovenia svojho rokovacieho poriadku, ktorý zakazuje uvádzanie nových žalobných dôvodov počas konania, príležitosť považovať za neprípustné námietku neprípustnosti alebo dôvod, ktoré boli po prvýkrát uvedené v duplike a ktoré sa nezakladajú na skutkových a právnych skutočnostiach, ktoré vznikli v priebehu konania (rozsudky Súdneho dvora z 5. novembra 2002, Komisia/Belgicko, C-471/98, Zb. s. I-9681, body 42 a 43, a zo 14. apríla 2005, Komisia/Luxembursko, C-519/03, Zb. s. I-3067, body 22 a 23).

- 317 V prejednávanej veci je protinávrh, ktorý bol predložený v duplike, novým návrhom v porovnaní s vyjadreniami k žalobe uvedenými Komisiou. Tento návrh totiž po prvé smeruje k tomu, aby sa žalobkyni uložila povinnosť vrátiť Komisii sumu vo výške 164 080,03 eura, ktorá je uvedená v oznámení o dlhu, zvýšenú o úroky z omeškania, a po druhé k tomu, aby sa potvrdilo ukončenie účasti žalobkyne na projektoch Dicoems a Cocoon.
- 318 Hoci je ukončenie účasti žalobkyne v zmluvách *ipso facto* potvrdené výsledkom tohto konania, návrh na vrátenie súm zvýšených o úroky z omeškania, predstavuje v štádiu dupliky dodatočný návrh v porovnaní s tými, ktoré boli uvedené vo vyjadrení k žalobe. Navyše ako to Komisia spresnila na pojednávaní, tento protinávrh dopĺňa vyjadrenie k žalobe o návrh na získanie exekučného titulu.
- 319 Protinávrh teda možno v rozsahu, v akom zahŕňa návrh na vrátenie súm zvýšených o úroky z omeškania považovať za nový návrh, ktorým sa rozširuje a tým aj mení predmet vyjadrenia k žalobe.
- 320 Komisia v odpovedi na otázku Všeobecného súdu uviedla, že v systéme právnych prostriedkov Únie zahŕňa právomoc rozhodnúť o hlavnej žalobe aj existenciu právomoci rozhodnúť o každom protinávrhu podanom počas toho istého konania, ktorá vyplýva z toho istého konania alebo z tej istej skutočnosti, ktorá je predmetom žaloby (uznesenie Súdneho dvora z 27. mája 2004, Komisia/IAMA Consulting, C-517/03, neuverejnené v Zbierke, bod 17). V prejednávanej veci však nejde o právomoc Všeobecného súdu rozhodnúť o návrhu Komisie, ktorý má formu protinávrhu. Toto tvrdenie nemôže vyvrátiť záver, podľa ktorého je protinávrh v prejednávanej veci novým návrhom, ktorý rozširuje predmet vyjadrenia k žalobe.
- 321 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, zo zásad dodržiavania kontradiktórnosti a práva na obranu vyplýva, že takýto návrh bol formulovaný vo vyjadrení k žalobe, a to aj v prípade, že rovnako ako v prejednávanej veci protinávrh opakuje návrh na vrátenie, ktorý je obsiahnutý v oznámení o dlhu.
- 322 Takýto návrh sa preto musí považovať za oneskorený, a teda za neprípustný v zmysle článku 48 rokovacieho poriadku.
- 323 Napokon treba dodať, že skutočnosť, že Komisia podala takýto návrh oneskorene, jej nebráni v tom, aby predmetné zmluvy vymáhala na základe článku 299 ZFEÚ, podľa ktorého akty, ktoré ukladajú peňažný záväzok osobám iným, než sú štáty, sú vykonateľné. Ako je okrem iného stanovené v bode II.31 ods. 5 všeobecných podmienok, Komisia totiž môže vždy prijať rozhodnutie, ktoré je vykonateľné v zmysle tohto ustanovenia na základe článku 79 ods. 2 pododseku 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, s. 1) (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 13. júna 2012, Insula/Komisia, T-246/09, už citovaný v bode 252 vyššie, body 95 až 99), pričom doložku vykonateľnosti následne pripojí príslušný vnútroštátny orgán.
- 324 Z toho vyplýva, že protinávrh predložený Komisiou je neprípustný.

O trovách

- 325 Podľa znenia článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Všeobecný súd v prípade, ak účastníci konania mali úspech len v časti predmetu konania, rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania.
- 326 Za okolností prejednávanej veci treba rozhodnúť, že každý účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania, vrátane trov konania vzniknutých v súvislosti s konaním o nariadení predbežného opatrenia vo veci T-116/11 R.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (druhá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žalobe Európskej agentúry pre lieky (EMA) sa vyhovuje v rozsahu, v akom smeruje k náhrade priamych personálnych nákladov vzťahujúcich sa na zmluvy Cocoon a Dicoems vo výške 17 231,28 eura, ako aj na nepriame náklady, ktoré s nimi súvisia, vzniknuté pri plnení uvedených zmlúv.**
2. **Žaloba EMA sa v zostávajúcej časti zamietla.**
3. **Protinávrh Európskej komisie sa zamietla.**
4. **Každý účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania, vrátane trov konania vzniknutých v súvislosti s konaním o nariadení predbežného opatrenia vo veci T-116/11 R.**

Forwood

Dehousse

Schwarcz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 11. decembra 2013.

Podpisy

Obsah

Právny rámec	1
1. Zmluvný rámec.....	2
2. Belgické právo	5
Okolnosti predchádzajúce sporu	6
Konanie a návrhy účastníkov konania.....	8
Právny stav	9
1. Úvodné pripomienky	9
2. O hlavnom návrhu založenom na prvých štyroch žalobných dôvodoch	11
O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení bodov II.19, II.20, II.21 a II.25 všeobecných podmienok	11
O návrhu na náhradu v súvislosti so štvrtým obdobím	11
O výhrade založenej na nemožnosti vybrať si model nákladov	12
O výhrade týkajúcej sa neoprávnenosti fakturovaných nákladov, ktoré ešte neboli zaplatené	12

O výhrade týkajúcej sa priamych personálnych nákladov	13
– O personálnych nákladoch požadovaných v rámci zmluvy Cocoon	14
– O personálnych nákladoch požadovaných v rámci zmluvy Dicoems	18
O výhrade týkajúcej sa nepriamych nákladov	21
O výhrade založenej na nekoherentnosti záverečnej správy z auditu	22
Záver v súvislosti s prvým žalobným dôvodom	22
O druhom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila svoje povinnosti týkajúce sa vykonávania dohľadu, zásadu dobrej viery a zásadu lojálnej spolupráce pri plnení zmlúv	22
O treťom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia porušila zásady riadnej správy vecí verejných a proporcionality	26
– O výhrade založenej na porušení zásady riadnej správy vecí verejných	26
– O výhrade založenej na porušení zásady proporcionality	28
O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení práv na obranu a na nedostatku odôvodnenia ...	29
– O výhrade založenej na porušení práva na obranu	29
– O výhrade založenej na porušení povinnosti odôvodnenia	29
Záver v súvislosti s hlavným návrhom	30
3. O subsidiárnom návrhu založenom na piatom žalobnom dôvode	30
O prvej časti založenej na bezdôvodnom obohatení	30
O druhej časti založenej na zodpovednosti Komisie za zavinenie	31
Záver o subsidiárnom návrhu	33
4. O protinávrhu Komisie	33
O trovách	34